

SKRÓT PROSPEKTU INFORMACYJNEGO

FORTIS Fundusz Inwestycyjny Otwarty (FORTIS FIO)

Fundusz jest funduszem inwestycyjnym otwartym z wydzielonymi subfunduszami:

FORTIS Akcji

FORTIS Stabilnego Wzrostu

FORTIS Papierów Dłużnych (subfundusz FORTIS Papierów Dłużnych nie został utworzony)

z siedzibą w Warszawie
kraj siedziby: Rzeczpospolita Polska

Organem Funduszu jest SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna
z siedzibą w Warszawie, ul. Nowogrodzka 47A, 00-695 Warszawa

Adres głównej strony internetowej: www.skarbiec.pl

Rozdział 1

DANE O FUNDUSZU

- 1. Data wpisu Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych oraz, w przypadku gdy Fundusz działa na czas określony, czas trwania Funduszu**

Fundusz został zarejestrowany w rejestrze funduszy inwestycyjnych w dniu 17 grudnia 2004 r. pod numerem RFi 178.

- 2. Zastrzeżenie, że wartość Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz zależy od wartości Aktywów Funduszu i jego zobowiązań i w związku z tym Uczestnik może, w wyniku odkupienia Jednostek Uczestnictwa, otrzymać mniejszą kwotę niż kwota, którą wpłacił do Funduszu**

Wartość Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz zależy od wartości Aktywów Funduszu i jego zobowiązań, w związku z czym Uczestnik może, w wyniku umorzenia Jednostek Uczestnictwa, otrzymać mniejszą kwotę niż kwota, którą wpłacił do Funduszu.

- 3. Wskazanie, że informacje o obowiązkach podatkowych Uczestników Funduszu są zawarte w Prospekcie, oraz zastrzeżenie, że obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji Uczestnika Funduszu i miejsca dokonywania inwestycji; w celu ustalenia obowiązków podatkowych wskazane jest zasięgnięcie porady doradcy podatkowego lub prawnego**

Informacje o obowiązkach podatkowych uczestników Funduszu są zawarte w Prospekcie Informacyjnym. Ze względu na fakt, iż obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji Uczestnika Funduszu i miejsca dokonywania inwestycji, w celu ustalenia obowiązków podatkowych Uczestnik powinien zasięgnąć porady doradcy podatkowego lub prawnego.

- 4. Wskazanie dnia, godziny w tym dniu i miejsca, w którym najpóźniej jest publikowania Wartości Aktywów Netto Jednostek Uczestnictwa, ustalona w danym Dniu Wyceny, a także miejsca publikowania ceny zbycia lub odkupienia na Jednostkę Uczestnictwa**

Wartość Aktywów Netto Subfunduszy na Jednostkę Uczestnictwa ustalona w danym Dniu Wyceny jest publikowana najpóźniej w dniu następnym, do godziny 7.00, z zastrzeżeniem, że w przypadkach wystąpienia zdarzenia niezależnego od Towarzystwa i podmiotów, za których działania Towarzystwo ponosi odpowiedzialność, a wpływających na termin publikacji, publikacja Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa dokonywana jest niezwłocznie po ustaniu tego zdarzenia lub skutków tego zdarzenia.

Aktualna wycena Wartości Aktywów Netto Subfunduszy na Jednostkę Uczestnictwa publikowana jest na stronach internetowych Towarzystwa www.skarbiec.pl.

Dotyczy Subfunduszu: Subfundusz FORTIS Akcji

- 5. Cel inwestycyjny Subfunduszu ze wskazaniem, że Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego, a w przypadku udzielenia gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa - wskazanie gwaranta**

Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku

wzrostu wartości lokat. Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego, jednakże doloży wszelkich starań dla jego realizacji. Subfundusz ani żaden inny podmiot nie udzielają gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu umorzenia jednostek uczestnictwa.

6. Zwięzły opis zasad polityki inwestycyjnej, w tym w szczególności:

- a) **Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu, a także jeżeli Subfundusz będzie odzwierciedlał skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz**

Aktywa Subfunduszu FORTIS Akcji będą lokowane przede wszystkim w:

- 1) papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
- 2) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w państwie członkowskim, a także na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie członkowskim;
- 3) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku zorganizowanym w państwie OECD innym niż Rzeczpospolita Polska i państwo członkowskie, takim jak: NYSE (New York Stock Exchange), Nasdaq (The NASDAQ Stock Market), Amex (American Stock Exchange), CBOT (Board of Trade of the City of Chicago), Tokyo Stock Exchange, Osaka Securities Exchange, Korea Stock Exchange, La Bolsa Mexicana de Valores;
- 4) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego będące przedmiotem oferty publicznej, jeżeli warunki emisji lub pierwszej oferty publicznej zakładają złożenie wniosku o dopuszczenie do obrotu, o którym mowa w pkt 2 i 3, oraz gdy dopuszczenie do tego obrotu jest zapewnione w okresie nie dłuższym niż rok od dnia, w którym po raz pierwszy nastąpi zaoferowanie tych papierów lub instrumentów;
- 5) depozyty w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych, o terminie zapadalności nie dłuższym niż rok płatne na żądanie lub które można wycofać przed terminem zapadalności oraz za zgodą Komisji depozyty w bankach zagranicznych, pod warunkiem że bank ten podlega nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym w zakresie co najmniej takim, jak określony w prawie wspólnotowym;
- 6) Instrumenty Rynku Pieniężnego inne niż określone w punktach powyższych, jeżeli instrumenty te lub ich emitent podlegają regulacjom mającym na celu ochronę inwestorów i oszczędności oraz są:
  - 6.1) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, jednostkę samorządu terytorialnego, właściwe centralne, regionalne lub lokalne władze publiczne państwa członkowskiego, albo przez bank centralny państwa członkowskiego, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską lub Europejski Bank Inwestycyjny, państwo inne niż państwo członkowskie, albo, w przypadku państwa federalnego, przez jednego z członków federacji, albo przez organizację międzynarodową, do której należy co najmniej jedno państwo członkowskie lub
  - 6.2) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez podmiot podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym, zgodnie z kryteriami określonymi prawem wspólnotowym, albo przez podmiot podlegający i stosujący się do zasad, które są co najmniej tak rygorystyczne, jak określone prawem wspólnotowym, lub
  - 6.3) emitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są w obrocie na rynku regulowanym, o którym mowa w ppkt. 2) lub 3);
- 7) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, inne niż określone w punktach powyższych.

b) Wskazanie, czy Subfundusz stosuje szczególne strategie inwestycyjne w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat

Nie ma zastosowania. Subfundusz nie stosuje szczególnych strategii inwestycyjnych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedlenia indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych.

c) Jeżeli Subfundusz może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne – wskazanie tej informacji wraz ze wskazaniem, czy takie umowy będą zawierane w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu, czy w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu

Fundusz może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego, jak i zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Funduszu.

7. Zwięzły opis ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu lub strategią zarządzania ze wskazaniem, że szczególne informacje o wszystkich ryzykach wymienionych w Skrócie Prospektu są zawarte w Prospekcie

a) Ryzyko lokat Subfunduszu

Ryzyko wynikające przede wszystkim z faktu inwestowania przez Subfundusz większości swoich aktywów w akcje, z czym wiążą się określone kategorie ryzyka charakterystyczne dla danego rodzaju papierów wartościowych.

b) Ryzyko rynkowe

Ryzyko wynikające z faktu, że ceny papierów wartościowych i innych instrumentów na giełdzie lub rynku, na którym są notowane, w większym lub mniejszym stopniu podlegają zmianom w zależności od ogólnej sytuacji na rynku, czyli od stanu koniunktury giełdowej. Pogorszenie się koniunktury giełdowej może prowadzić do spadku cen większości notowanych papierów wartościowych i instrumentów finansowych, co z kolei może wpływać na spadki wartości Jednostek Uczestnictwa.

c) Ryzyko kredytowe

Ryzyko związane z trwałą lub czasową utratą przez emitentów papierów wartościowych zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, w tym również z trwałą lub czasową niemożnością zapłaty odsetek od zobowiązań. Sytuacja taka może mieć miejsce w następstwie pogorszenia się kondycji finansowej emitenta spowodowanego zarówno przez czynniki wewnętrzne emitenta, jak i uwarunkowania zewnętrzne (parametry ekonomiczne, otoczenie prawne itp.).

W skład tej kategorii ryzyka wchodzi również ryzyko związane z obniżeniem ratingu kredytowego emitenta przez agencję ratingową i wynikający z niego spadek cen dłużnych papierów wartościowych emitenta, będący następstwem wymaganej przez inwestorów wyższej premii za ryzyko.

Pogorszenie się kondycji finansowej emitentów papierów wartościowych wchodzących w skład lokat Subfunduszu lub obniżenie ratingu dla tych papierów lub emitentów może w efekcie prowadzić do spadków wartości Jednostek Uczestnictwa.

d) Ryzyko rozliczenia

Ryzyko wynikające z możliwości nieterminowego rozliczenia lub braku rozliczenia transakcji

dotyczących składników portfela inwestycyjnego Subfunduszu. Nieterminowe rozliczenie lub brak rozliczenia transakcji może w przypadku negatywnego zachowania się cen papierów wartościowych wpływać na wahania oraz spadki wartości Jednostki Uczestnictwa. Dodatkowo nieterminowe rozliczenia lub brak rozliczeń transakcji może powodować konieczność poniesienia przez Subfundusz kar umownych wynikających z zawartych przez Subfundusz umów.

e) Ryzyko płynności

W przypadku części papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych niskie obroty na giełdzie lub rynku, na którym dokonywany jest obrót, uniemożliwiają dokonanie zakupu lub sprzedaży dużego pakietu papierów wartościowych czy instrumentów w krótkim czasie bez znacznego wpływu na cenę. W efekcie ograniczona płynność może negatywnie wpływać na możliwe do uzyskania ceny sprzedaży papierów wartościowych i instrumentów finansowych. Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku zaistnienia niekorzystnych zjawisk makroekonomicznych lub dotyczących czynników określających atrakcyjność inwestycyjną danego emitenta lub konkretnego papieru wartościowego czy instrumentu finansowego. Sytuacja ograniczonej płynności poszczególnych papierów wartościowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu może negatywnie wpływać na ich ceny, co z kolei może prowadzić do wahań i spadków wartości Jednostek Uczestnictwa.

f) Ryzyko walutowe

W przypadku dokonywania przez Subfundusz inwestycji na rynkach zagranicznych, a także inwestycji w papiery wartościowe denominowane w walutach obcych, dodatkowym czynnikiem ryzyka jest poziom kursów walutowych. Wahania kursu złotego względem walut obcych mogą się przekładać na wahania wyrażonych w złotych cen takich papierów wartościowych, co z kolei może prowadzić do wahań oraz spadków wartości Jednostek Uczestnictwa.

Dodatkowo poziom kursów walutowych, jako jeden z głównych parametrów makroekonomicznych, może wpływać na atrakcyjność inwestycyjną oraz ceny krajowych papierów wartościowych, szczególnie w przypadku gwałtownych zmian kursów walutowych. Wówczas zmiany cen papierów wartościowych na giełdzie lub rynku, na którym są notowane, mogą wpływać na wahania oraz spadki wartości Jednostek Uczestnictwa.

g) Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów

Mimo że zgodnie z Ustawą do prowadzenia rejestru Aktywów Funduszu zobowiązany jest niezależny od Towarzystwa Bank Depozytariusz, może – w wyniku błędu ze strony Depozytariusza lub innych zdarzeń związanych z przechowywaniem Aktywów, na które Towarzystwo nie ma wpływu – wystąpić sytuacja mająca negatywny wpływ na wartość Aktywów Funduszu oraz Wartość Aktywów Subfunduszu.

h) Ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków

Ryzyko związane z możliwością zaistnienia sytuacji, w której lokaty Subfunduszu będą skoncentrowane na określonym rynku lub określonym segmencie rynku lub w określonym sektorze. Wówczas niekorzystne zdarzenia mające negatywny wpływ na dany rynek, segment rynku lub sektor mogą w znaczącym stopniu wpływać na wahania i wartość Jednostek Uczestnictwa.

i) Ryzyko makroekonomiczne

Atrakcyjność inwestycyjna papierów wartościowych i instrumentów finansowych jest uzależniona od wielu parametrów makroekonomicznych, takich jak m.in. tempo wzrostu gospodarczego, poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego, poziom deficytu na rachunku bieżącym, poziom bezrobocia, poziom kursów walutowych. Zmiany poszczególnych parametrów makroekonomicznych mogą negatywnie wpływać na atrakcyjność inwestycyjną poszczególnych papierów wartościowych, a tym samym na ich ceny. Może to powodować wahania oraz spadki cen Jednostek Uczestnictwa.

j) Ryzyko prawne

Jednym z najważniejszych elementów prowadzenia działalności gospodarczej jest otoczenie prawne. Niekorzystne zmiany w regulacjach prawnych (m.in. w systemie podatkowym, w systemie obrotu gospodarczego, w systemie obrotu papierami wartościowymi) mogą negatywnie wpływać na emitentów papierów wartościowych oraz na atrakcyjność inwestycyjną instrumentów finansowych, a tym samym na ich ceny. Może to powodować wahania oraz spadki cen Jednostek Uczestnictwa. Należy przy tym podkreślić, że zmiany w systemie prawnym mogą mieć charakter nagłego i znaczącego pogorszenia parametrów gospodarczych, przyczyniając się do gwałtownych ruchów cen papierów wartościowych na giełdzie lub na rynku, na którym są notowane.

k) Ryzyko międzynarodowe

Tempo wzrostu gospodarczego w danym kraju, poprzez system międzynarodowych powiązań gospodarczych, jest uzależnione od stanu gospodarki światowej, w tym przede wszystkim od sytuacji gospodarczej Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych. Wspomniane powiązania powodują, iż pogorszenie koniunktury światowej może negatywnie wpływać na kondycję gospodarki danego kraju, a tym samym na kondycję jego podmiotów gospodarczych, a w efekcie na ceny papierów wartościowych emitowanych przez te podmioty.

Dodatkowo w przypadku krajów zaliczanych do grupy tzw. emerging markets (m.in. Polska, kraje Europy Środkowo-Wschodniej) charakterystyczne dla ich rynków finansowych są znaczne wahania poziomu inwestycji kapitału międzynarodowego. Przepływy obcego kapitału mogą nie być związane bezpośrednio z aktualną sytuacją wewnętrzną danego kraju, lecz wynikać z generalnych tendencji dotyczących przepływu kapitału pomiędzy poszczególnymi rynkami czy regionami geograficznymi. Przepływy te poprzez mechanizm popytu i podaży mogą być przyczyną znacznych zmian cen papierów wartościowych, w efekcie mogą powodować wahania oraz spadki cen Jednostek Uczestnictwa.

l) Ryzyko stóp procentowych

Jednym z najważniejszych parametrów makroekonomicznych jest poziom stóp procentowych, których oddziaływanie w przypadku Subfunduszu odbywa się na kilku płaszczyznach. W przypadku spółek finansujących swoją działalność poprzez kredyty, podwyżki stóp procentowych mogą się wiązać ze zwiększeniem kosztów finansowych ponoszonych przez te spółki, a zatem wpływać ujemnie na poziom generowanego zysku netto i tym samym powodować spadek cen akcji. Ponadto podwyżki stóp procentowych powodują zmniejszenie atrakcyjności inwestycji w akcje względem instrumentów dłużnych, co również może się wiązać z ogólnym pogorszeniem koniunktury giełdowej i ze spadkiem cen akcji. Dodatkowo zmiany w poziomie rynkowych stóp procentowych wpływają na ceny dłużnych papierów wartościowych, przy czym związek cen tych papierów z poziomem stóp procentowych ma charakter zależności odwrotnie proporcjonalnej.

Wymienione przyczyny zmian cen instrumentów finansowych na rynku wywołane zmianami stóp procentowych mogą wpływać na wahania oraz spadki wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

m) Ryzyko niedopuszczenia walorów do notowań

Ryzyko związane z faktem niedopuszczenia papierów wartościowych nabywanych przez Fundusz w ofercie pierwotnej (na rynku pierwotnym) do notowań na giełdzie (rynku wtórnym). Z reguły emitenci papierów wartościowych oferowanych na rynku pierwotnym w ramach oferty publicznej dążą do tego, aby papiery te były następnie notowane na giełdzie (rynku wtórnym). Może się okazać, że z różnych przyczyn te papiery wartościowe nie znajdują się w obrocie na rynku zorganizowanym (giełdzie), a w związku z tym ich płynność w znaczącym stopniu ulegnie ograniczeniu, z czym mogą się wiązać negatywne konsekwencje (zob. ryzyko płynności).

n) Ryzyko wyceny

Ryzyko to wynika z faktu stosowania przez Subfundusz do wyceny lokat nienotowanych na Aktywnym Rynku modeli wyceny dedykowanych do poszczególnych kategorii lokat (papiery dłużne, akcje, instrumenty pochodne). Może się zdarzyć, że z uwagi na konstrukcję modeli oraz rodzaj zastosowanych do modeli danych wejściowych rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku sprzedaży takich papierów wartościowych będzie niższa niż wycena

modelowa, co będzie wpływać na spadek wartości Jednostki Uczestnictwa.

o) Ryzyko kontrpartnerów

Ryzyko związane z możliwością niewywiązania się kontrpartnerów Subfunduszu ze zobowiązań wynikających z zawieranych przez Subfundusz umów. Ryzyko takie występuje w szczególności na rynku międzybankowym, na którym Subfundusz może zawierać transakcje z terminem realizacji znacząco późniejszym od daty zawarcia transakcji.

p) Ryzyko związane z możliwością nabywania przez Subfundusz Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych

W związku z tym, że Subfundusz, w celu zabezpieczenia poszczególnych składników portfela inwestycyjnego, a także w celu sprawnego zarządzania Subfunduszem może nabywać Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, z inwestycją w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu wiążą się dodatkowo następujące rodzaje ryzyk:

- w przypadku wszystkich rodzajów Instrumentów Pochodnych: ryzyko zmienności Bazy Instrumentu Pochodnego, ryzyko operacyjne, ryzyko rozliczenia transakcji oraz ryzyko płynności Instrumentów Pochodnych;
- w przypadku Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych: dodatkowo ryzyko kontrahenta.

Dodać należy, że zabezpieczanie Aktywów Subfunduszu może się odbywać przy użyciu różnych strategii zabezpieczających, które w szczególności mogą się opierać na skorelowaniu aktywa zabezpieczanego oraz aktywa bazowego instrumentu pochodnego. W związku z tym pojawia się ryzyko niewłaściwego zabezpieczenia, oznaczające, że zyski na instrumencie pochodnym nie rekompensują strat na aktywie zabezpieczanym.

q) Ryzyko stosowanej strategii alokacji Aktywów

Subfundusz stosuje strategię alokacji Aktywów, która zakłada, że udział części akcyjnej (akcje oraz instrumenty o wysokim ryzyku inwestycyjnym) w Aktywach Netto Subfunduszu waha się w granicach od 70% do 100% wartości Aktywów Subfunduszu.

Oznacza to, że nawet w okresach dekonjunkury na rynku akcji w skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu będą wchodzić akcje oraz inne instrumenty o wysokim ryzyku inwestycyjnym. Może to prowadzić, wobec utrzymującej się dekonjunkury na giełdzie, do wahań i spadków wartości Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

7.1. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu, w tym w szczególności:

7.1.1. Nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

a) Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa

Subfundusz poprzez proces inwestycyjny i lokowanie Aktywów Subfunduszu w określone w Statucie rodzaje lokat, zgodnie z zasadami dywersyfikacji tych lokat (limitami) opisanymi w Statucie, będzie dążył do zrealizowania celu inwestycyjnego określonego w Statucie, przy czym jednak Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia tego celu. Uczestnik powinien mieć na uwadze, że Subfundusz pomimo dokładania najwyższej zawodowej staranności może nie osiągnąć zakładanego zwrotu z inwestycji. W szczególności ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa może być związane z wymienionymi w pkt 7 czynnikami ryzyka, z zawarciem przez Subfundusz określonych umów, ze szczególnymi warunkami zawartych przez Subfundusz transakcji.

7.1.2. Wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

a) Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

Fundusz ulega rozwiązaniu, a Subfundusze ulegają likwidacji w przypadku wystąpienia przesłanek wskazanych w Statucie. Uczestnik Funduszu nie ma wpływu na wystąpienie przesłanek rozwiązania Funduszu ani likwidacji Subfunduszy.

b) Przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo może, bez zgody Uczestników Funduszu, na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem przejąć zarządzanie Funduszem. Towarzystwo przejmujące zarządzanie Funduszem, w przypadku przejęcia zarządzania, wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa będącego dotychczas organem Funduszu, z chwilą wejścia w życie zmian w Statucie dotyczących oznaczenia towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem.

c) Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Depozytariusz i inne podmioty obsługujące Fundusz wykonują swoje czynności na podstawie umów zawartych z Funduszem. Zmiana tych umów, a także zmiana podmiotów, z którymi umowy są zawarte, nie wymaga zgody Uczestników Funduszu.

d) Połączenie Funduszu z innym funduszem

Towarzystwo może podjąć decyzję o połączeniu Funduszu z innym funduszem inwestycyjnym zarządzanym przez Towarzystwo. Połączenie następuje po wydaniu zgody Komisji na połączenie. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku funduszu przejmowanego do funduszu przejmującego oraz przydzielenie uczestnikom funduszu przejmowanego jednostek uczestnictwa funduszu przejmującego w zamian za jednostki uczestnictwa funduszu przejmowanego. Uczestnicy Funduszu informowani są o zamiarze połączenia poprzez ogłoszenia, w sposób wskazany w postanowieniach statutów łączących się funduszy, jednakże nie mają wpływu na podjęcie decyzji o połączeniu.

e) Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany Statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

f) Zmiana polityki inwestycyjnej

Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o zmianie Statutu w zakresie prowadzonej przez Fundusz polityki inwestycyjnej. Zmiana Statutu ogłaszana jest przez Towarzystwo na stronie internetowej wskazanej w Statucie. Zmiana Statutu, która dotyczy celu inwestycyjnego Subfunduszu lub zasad polityki inwestycyjnej Funduszu, wchodzi w życie w terminie 3 miesięcy od dnia dokonania

ogłoszenia o zmianie Statutu. Uczestnicy nie mają wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie postanowień Statutu.

7.1.3. Niewypłacalności gwaranta

Nie dotyczy.

7.1.4. Inflacji

Zasadniczy wpływ tego czynnika ryzyka został opisany w pkt 7, w akapicie dotyczącym ryzyka ekonomicznego oraz stóp procentowych. Dodatkowo z punktu widzenia Uczestnika należy podkreślić, że poziom inflacji ma zasadniczy wpływ na wielkość realnej stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Może się zdarzyć, że z uwagi na wysoki poziom inflacji realna stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa okaże się ujemna, mimo że nominalna stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa będzie dodatnia. W związku z tym Uczestnik narażony jest na ryzyko utraty realnej wartości inwestycji.

7.1.5. Związanego z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego

Zasadniczy wpływ tego czynnika ryzyka został opisany w pkt 7, dodatkowo należy podkreślić, że zmiany w systemie prawnym, w tym w systemie obrotu gospodarczego oraz w systemie podatkowym, mogą niekorzystnie wpływać na inwestycje Uczestników. W takim wypadku Uczestnik narażony jest na możliwość ponoszenia dodatkowych obciążeń, które w sposób znaczący mogą negatywnie wpływać na realizowane przez Uczestnika stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

8. Określenie profilu inwestora z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Subfundusz FORTIS Akcji skierowany jest do inwestorów:

- poszukujących alternatywy dla samodzielnego i bezpośredniego inwestowania w akcje;
- zainteresowanych długoterminową inwestycją;
- oczekujących w dłuższym okresie wysokiego zysku z inwestycji, jednakże akceptujących wysokie ryzyko inwestycyjne ze względu na dużą zmienność cen kursów giełdowych.

Z uwagi na wysoką zmienność wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu (wysokie ryzyko) zalecany minimalny horyzont inwestycyjny to 3-4 lata.

9. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Funduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Fundusz

9.1. Wskazanie wartości wskaźnika WKC, wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok oraz że kategorie kosztów Subfunduszu niewłączonych do wskaźnika WKC, w tym opłaty za transakcje, wskazane są w Prospekcie Informacyjnym Subfunduszu

Współczynnik Kosztów Całkowitych obliczany jest jako iloraz łącznej wartości kosztów operacyjnych Subfunduszu wyszczególnionych w rachunku wyników Subfunduszu w okresie 01.01.2008-31.12.2008 r., przez średnią Wartość Aktywów Netto Subfunduszu w tym samym okresie czasu.

Współczynnik Kosztów Całkowitych odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za okres 01.01.2008-31.12.2008 r.

Przez koszty operacyjne Subfunduszu rozumie się koszty Subfunduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem: (i) kosztów transakcyjnych, w tym prowizji i opłat maklerskich, podatków związanych z nabyciem lub zbyciem składników portfela, (ii) odsetek z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów, (iii) świadczeń wynikających z realizacji umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, (iv) opłat związanych z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub innych opłat ponoszonych bezpośrednio przez Uczestnika, oraz (v) wartości świadczeń dodatkowych (tj. wartości usług świadczonych przez podmiot prowadzący działalność maklerską na rzecz Subfunduszu, pozostających w bezpośrednim związku z korzystaniem przez Subfundusz z pośrednictwa tego podmiotu w obrocie papierami wartościowymi, instrumentami rynku pieniężnego lub instrumentami pochodnymi).

Średnia Wartość Aktywów Netto Subfunduszu liczona jest jako średnia wycen statutowych Subfunduszu w okresie 01.01.2008-31.12.2008 r.

Wartość Wskaźnika Kosztów Całkowitych obliczonego za okres od 01.01.2008 r. do 31.12.2008 roku wynosiła 2,351.

9.2. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostki Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez Uczestnika

Oplata za otwarcie Subrejestr

- 1) Oplata za otwarcie Subrejestr ustalana jest przez Towarzystwo. Oplata za otwarcie Subrejestr pobierana jest przez Towarzystwo tylko przy nabyciu Jednostek Uczestnictwa, w wyniku którego następuje otwarcie każdego nowego Subrejestr.
- 2) Maksymalna wysokość opłaty za otwarcie Subrejestr w Subfunduszu wynosi 20 zł.
- 3) Informacja o wysokości opłaty za otwarcie Subrejestr udostępniana jest przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Oplata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa

- 1) Towarzystwo pobiera opłatę manipulacyjną za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
- 2) Stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa ustalana jest przez Towarzystwo. Stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa może być zależna od ilości środków wpłacanych przez Uczestnika Funduszu w celu nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
- 3) Wysokość opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia nabycia jest:
  - 3.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) wpłacanych środków tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa lub
  - 3.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek

Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, lub 3.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.

- 4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 5%.
- 5) Maksymalna opłata za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa, tj. 5% i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 6) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Opłata manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa

- 1) Towarzystwo pobiera opłatę manipulacyjną za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.
- 2) Wysokość opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia odkupienia jest:
  - 2.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) odkupywanych Jednostek Uczestnictwa lub
  - 2.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w tym Subfunduszu, lub
  - 2.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 3) Dla celów obliczania podatku dochodowego przychodem będą środki pieniężne wypłacone z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa, pomniejszone o opłatę pobraną przy odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem, że w przypadku zmian przepisów prawa podatkowego stosowane będą zmienione przepisy.
- 4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 1,5%.
- 5) Maksymalna opłata za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa, tj. 1,5% i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 6) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Opłata manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa

- 1) Osoba składająca zlecenie konwersji, polegające na odkupieniu przez Fundusz posiadanych przez tę osobę Jednostek Uczestnictwa i jednoczesnym nabyciu przez nią za uzyskaną w ten sposób kwotę jednostek uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez Towarzystwo (fundusz docelowy), obciążana jest opłatą manipulacyjną za konwersję.
- 2) Wysokość opłaty za konwersję jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za konwersję i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję dla danego zlecenia konwersji jest:
  - 2.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) Jednostek Uczestnictwa

- podlegających konwersji lub
- 2.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu, lub
  - 2.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w funduszu docelowym, lub
  - 2.4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 3) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 6%. Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa będzie stanowić różnicę stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego i stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu. W przypadku, gdy stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu będzie wyższa niż stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego, opłata manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa nie będzie pobierana.
  - 4) Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
  - 5) Opłata manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa ma na celu, w szczególności, pokrycie kosztów Towarzystwa związanych z obsługą operacyjną konwersji Jednostek Uczestnictwa oraz ujednoczenie warunków finansowych nabywania Jednostek Uczestnictwa we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.

Opłata manipulacyjna za zamianę Jednostek Uczestnictwa

- 1) Osoba składająca zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu (Subfundusz źródłowy) na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu (Subfundusz docelowy) obciążana jest opłatą manipulacyjną za zamianę Jednostek Uczestnictwa. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej przy zamianie Jednostek Uczestnictwa wynosi 1,5%.
- 2) Wysokość opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia zamiany jest:
  - 2.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie lub
  - 2.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu źródłowym, lub
  - 2.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu docelowym, lub
  - 2.4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Funduszu lub wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 3) Maksymalna opłata za zamianę Jednostek Uczestnictwa może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej (1,5%) i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo. Stawkę opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa ustala Towarzystwo. Wysokość stawki opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie zależna od wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie albo będzie stała niezależnie od tej wartości. Wysokość pobieranej opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie niższa niż wysokość opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa innego funduszu inwestycyjnego zarządzanego przez Towarzystwo.
- 4) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa ustalana jest przez

Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

- 5) Opłata za zamianę Jednostek Uczestnictwa ma na celu, w szczególności, pokrycie kosztów Towarzystwa związanych z obsługą operacyjną zamiany Jednostek Uczestnictwa oraz ujednoczenie warunków finansowych nabywania Jednostek Uczestnictwa we wszystkich Subfunduszach.

Inne opłaty

Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny niż określony powyżej sposób w następujących przypadkach:

- w związku z uczestnictwem w Planie Systematycznego Oszczędzania,
- w przypadku zawarcia Umowy o prowadzenie IKE,
- w przypadku pracowniczych programów emerytalnych.

9.3. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, uzależnionej od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu

Wynagrodzenie zmienne jest uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem i jego maksymalna wysokość jest ustalana w sposób następujący:

Towarzystwo pobiera wynagrodzenie za zarządzanie Subfunduszem, składające się z wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego.

Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne za zarządzanie ustalana jest w każdym Dniu Wyceny. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne naliczana jest, począwszy od drugiego Dnia Wyceny.

Rezerwa na wynagrodzenie zmienne jest uzależniona od wyników zarządzania Subfunduszem i jego maksymalna wysokość jest ustalana w sposób następujący:

$$WZd = 20\% \times LJUd-1 \times (WANjud-1 - WOd-1)$$

przy czym:

$$\text{jeśli } WZd-1 = 0 \text{ to } WOd = WOd-1 \times (WIG20d/WIG20d-1)$$

$$\text{jeśli } WZd-1 > 0 \text{ to } WOd = WANjud-1 \times (WIG20d/WIG20d-1)$$

gdzie:

WZd = rezerwa na wynagrodzenie zmienne w dniu „d”

LJUd = liczba jednostek uczestnictwa w dniu „d”

WANjud = wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w dniu „d”

d = dzień wyceny

WIG20d = wartość indeksu giełdowego WIG20 w dniu „d” ustalona na zamknięcie sesji giełdowej

WOd = wartość odniesienia w dniu „d”. W pierwszym dniu wyceny WOd = WANjud

Rezerwa nie może przyjmować wartości ujemnych. Jeżeli rezerwa obliczona według powyższego wzoru miałaby wartość ujemną, to ustala się ją na poziomie 0. Wynagrodzenie zmienne pobierane na koniec miesiąca kalendarzowego jest sumą stworzonych w danym miesiącu rezerw na wynagrodzenie zmienne. Wynagrodzenie zmienne jest wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, za który było naliczane.

Aktualna stawka wynagrodzenia zmiennego dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat i prowizji, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa we wszystkich punktach dystrybucji Jednostek Uczestnictwa Funduszu.

Przez okres 01.01.2008-31.12.2008 roku wynagrodzenie zmienne nie było pobierane.

9.4. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot

Koszty działalności Funduszu/Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Fundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu.

9.5. Wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące na rzecz Funduszu usługi pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi, Instrumentami Rynku Pieniężnego lub Instrumentami Pochodnymi, sporządzają dla Funduszu analizy i rekomendacje (świadczenia dodatkowe). W przypadku korzystania przez Fundusz ze świadczeń dodatkowych, nie ma to wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską ani na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

9.6. Wskazanie miejsca w Prospekcie, w którym są zawarte dodatkowe informacje o rodzaju i charakterze umów i porozumień, o których mowa w pkt 9.4., oraz o wpływie tych umów na interes Uczestnika Funduszu

Prospekt nie zawiera dodatkowych informacji, poza informacjami wskazanymi w pkt 2.1.15.6.1. Informacja o wpływie ww. umów na interes Uczestników Funduszu wskazana jest w pkt 2.1.15.6.1.2. w rozdziale III Prospektu.

10. Podstawowe dane finansowe w ujęciu historycznym

10.1. Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego, zgodna z wartością zaprezentowaną w zbadanym przez biegłego rewidenta sprawozdaniu finansowym

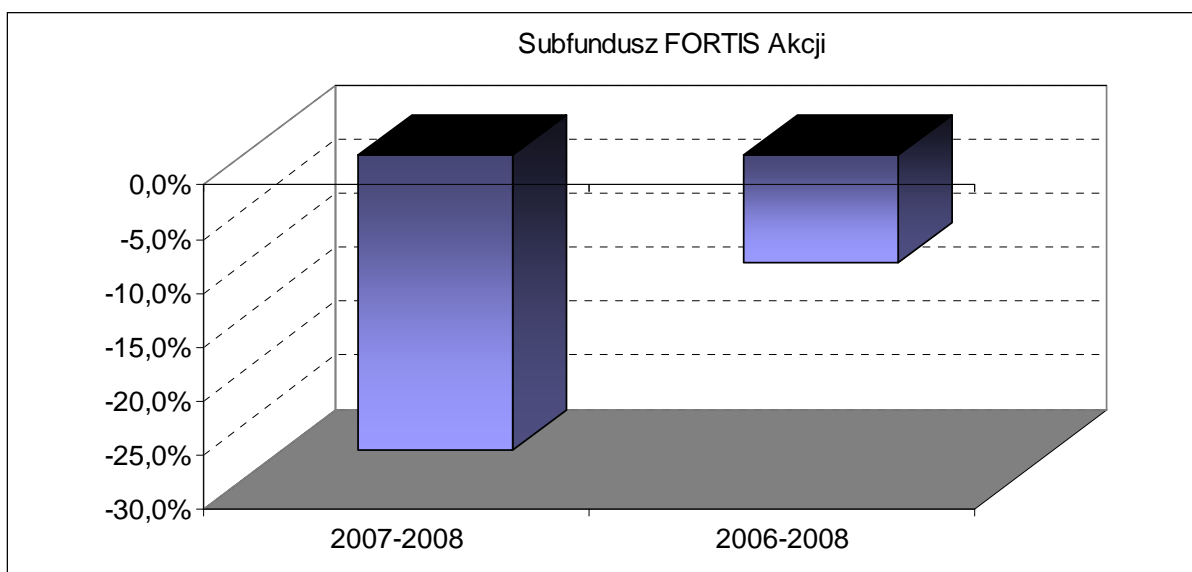
Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na dzień 31.12.2008 r. wynosiła 52 364 tys. PLN.

10.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 i 3 lata albo za ostatnie 5 i 10 lat

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa za ostatnie 2 lata obrotowe (2007-2008) wyniosła -27,37%.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa za ostatnie 3 lata obrotowe (2006-2008) wyniosła -9,85%.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa za ostatnie 5 i 10 lat obrotowych – nie dotyczy.

10.3. Jeżeli Fundusz stosuje wzorzec służący do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlający zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, zwany dalej „wzorcem” (benchmark) – wskazanie tego wzorca, a także informacji o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

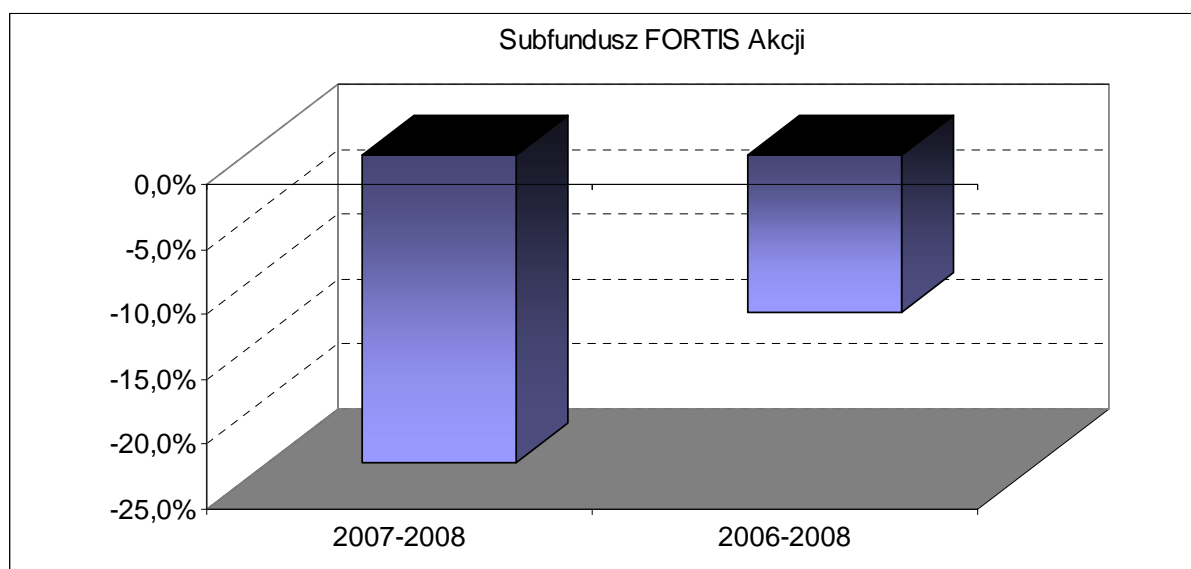
100%WIG20

WIG20 – indeks publikowany przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

10.4. Informacje o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca, odpowiednio dla okresów, o których mowa w pkt 10.2.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata obrotowe (2007-2008) wyniosła -23,84%.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 3 lata obrotowe (2006-2008) wyniosła -12,17%.

10.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Funduszu oraz wysokości pobranych przez Fundusz opłat manipulacyjnych oraz że wyniki historyczne nie gwarantują uzyskania podobnych wyników w przyszłości

Towarzystwo zastrzega niniejszym, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz oraz wysokości pobranych przez Fundusz opłat manipulacyjnych oraz że wyniki historyczne nie gwarantują uzyskania podobnych wyników w przyszłości.

11. Wskazanie kategorii Jednostek Uczestnictwa zbywanych przez Fundusz – jeżeli Fundusz zbywa więcej niż jedną kategorię Jednostek

Fundusz zbywa jedną kategorię Jednostek Uczestnictwa.

12. Zwięzłe informacje o zasadach zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa

12.1. Zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Akcji

12.1.1. Zawarcie umowy z Funduszem

1) Pierwsze nabycie Jednostek Uczestnictwa Funduszu następuje w wyniku zawarcia umowy pomiędzy Funduszem a osobą przystępującą do Funduszu. Umowa obowiązuje od dnia nabycia przynajmniej części Jednostki Uczestnictwa do dnia zamknięcia ostatniego Subrejestr. W Umowie wskazany jest Subfundusz, którego Jednostki Uczestnictwa będą nabywane.

2) W celu zawarcia umowy, o której mowa w ppkt 1), osoba wpłacająca środki do Funduszu wpłaca środki pieniężne i składa zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem pkt 12.1.3. ppkt 1.1) i 1.2). Środki pieniężne tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa mogą być wpłacane za pośrednictwem uprawnionych Dystrybutorów lub bezpośrednio na rachunek Subfunduszu, z zastrzeżeniem postanowień punktów poniższych.

3) Osoba przystępująca do Funduszu może dokonać pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa poprzez wpłacenie środków pieniężnych na wskazany przez Fundusz rachunek bankowy Subfunduszu prowadzony w imieniu Funduszu przez Depozytariusza oraz przesłanie ważnego pisemnego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa do Funduszu, przy wykorzystaniu wyłącznie formularzy zaakceptowanych przez Towarzystwo. W takim przypadku wpłata może być dokonana wyłącznie poprzez przelanie środków pieniężnych z rachunku bankowego (pieniężnego) osoby przystępującej do Funduszu.

4) W przypadku, o którym mowa w ppkt 3), Jednostki Uczestnictwa mogą być nabywane poprzez sieć Internet, przez wypełnienie formularza zaakceptowanego przez Towarzystwo, udostępnionego przez Towarzystwo w sieci Internet lub wysłanego do osoby zamierzającej nabyć Jednostki Uczestnictwa pocztą oraz dokonanie płatności w formie, o której mowa w ppkt 3). Szczegółowe warunki nabycia Jednostek Uczestnictwa w sieci Internet znajdują się na stronach Towarzystwa w sieci Internet.

5) W przypadku, o którym mowa w ppkt 3), warunkiem uznania wpłaty jest podanie, na dokumencie wpłacenia środków, obok przekazanej kwoty środków pieniężnych: nazwy Subfunduszu, imienia i nazwiska albo nazwy (firmy), adresu zamieszkania albo adresu siedziby, numeru PESEL albo REGON oraz numeru rachunku bankowego Subfunduszu. Zlecenie wypełnione w sposób nieczytelny lub nieprawidłowy i wywołujące wątpliwości co do treści lub autentyczności nie będzie uznane za ważne.

12.1.2. Nabycie Jednostek Uczestnictwa

- 1) Osoba wpłacająca środki pieniężne nabywa Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu w Dniu Wyceny, w którym Fundusz dokona wpisania do Subrejestrów Uczestników liczby Jednostek Uczestnictwa nabytych przez osobę wpłacającą środki za dokonaną wpłatę.
- 2) Wpisania do Subrejestrów, o którym mowa w ppkt 1), Fundusz dokonuje na podstawie otrzymanego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa, a w przypadku, o którym mowa w pkt 12.1.3. ppkt 1.1) i 1.2), wyłącznie na podstawie informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa.
- 3) Od dnia wpłacenia środków pieniężnych w jednostce organizacyjnej Dystrybutora lub bezpośrednio na rachunek Subfunduszu w przypadku, o którym mowa w pkt 12.1.3. ppkt 1.1) i 1.2), do dnia, w którym następuje nabycie przez Uczestnika Jednostek Uczestnictwa, nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

12.1.3. Zasady nabywania Jednostek Uczestnictwa

- 1) Uczestnik Funduszu, niezależnie w którym Subfunduszu posiada Jednostki Uczestnictwa, osoba, która posiada przynajmniej część jednostki uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez Towarzystwo, oraz osoba, która zawarła Umowę o prowadzenie IKE, może dokonać pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa Funduszu poprzez:
  - 1.1) wpłacenie środków pieniężnych i złożenie zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa; środki pieniężne tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa mogą być wpłacane za pośrednictwem uprawnionych Dystrybutorów lub bezpośrednio na rachunek Subfunduszu, z zastrzeżeniem postanowień ppkt. poniższych,
  - 1.2) przelanie środków pieniężnych z rachunku bankowego Uczestnika prowadzonego przez bank krajowy albo poprzez wpłatę środków pieniężnych dokonaną za pośrednictwem banku lub Poczty Polskiej na rachunek Subfunduszu,
  - 1.3) przelanie środków pieniężnych za pośrednictwem wskazanego przez Fundusz bankomatu, znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rachunek Subfunduszu.
- 2) W przypadku określonym w ppkt 1.2) i 1.3), wpływ środków pieniężnych na rachunek Subfunduszu jest równoznaczny ze złożeniem zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
- 3) Dokument przekazania środków w przypadku pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa powinien zawierać: imię i nazwisko albo nazwę (firmę) składającego zlecenie, adres miejsca zamieszkania albo siedziby, nazwę Subfunduszu, nazwę Depozytariusza prowadzącego rachunek Subfunduszu, a w przypadku kolejnego nabycia Jednostek Uczestnictwa, oprócz informacji wskazanych powyżej, również numer Subrejestrów.
- 4) Dokument przekazania środków pieniężnych niezawierający wszystkich informacji, o których mowa w ppkt 3), nie będzie uznany za ważne zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa.
- 5) W przypadku niewskazania na dokumencie wpłacenia środków, o którym mowa w ppkt 3) w związku z kolejnym nabyciem Jednostek Uczestnictwa, numeru Subrejestrów, wpłata realizowana jest na Subrejestr otwarty najwcześniej, w tym samym Subfunduszu.
- 6) Pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa na nowo otwierany Subrejestr w Subfunduszu powinna wynosić nie mniej niż 200 zł, a każda następna wpłata Uczestnika Funduszu tytułem nabycia kolejnych Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – nie mniej niż 100 zł. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty.
- 7) W przypadku wpłat dokonywanych na podstawie Umowy o prowadzenie IKE minimalna wysokość pierwszej wpłaty wynosi 3000 zł, a każdej kolejnej wpłaty – 100 zł, przy czym Fundusz może w Umowie o prowadzenie IKE określić niższe minimalne wpłaty.

12.1.4. Składanie zleceń za pomocą telefonu, telefaksu lub Internetu oraz innych elektronicznych mediów transmisyjnych

- 1) Uczestnik Funduszu oraz osoba przystępująca do Funduszu może zawrzeć umowę z Funduszem o składanie zleceń za pomocą telefonu, telefaksu, Internetu lub innych elektronicznych mediów transmisyjnych, o ile Towarzystwo zaoferuje możliwość składania zleceń za pomocą tych środków komunikacji.
- 2) Szczegółowe zasady składania zleceń reguluje umowa, o której mowa w ppkt 1).
- 3) Umowa o składanie zleceń za pomocą telefonu, telefaksu lub Internetu nie może zmieniać praw i obowiązków Uczestników oraz odpowiedzialności Funduszu wynikających z przepisów prawa i Statutu. Podpisanie takiej umowy z Funduszem jest warunkiem składania zleceń za pomocą telefonu, telefaksu, Internetu lub innych elektronicznych mediów transmisyjnych.

12.1.5. Identyfikacja zleceniodawcy składającego zlecenie za pomocą środków komunikacji określonych powyżej

- 1) Szczegółowy sposób identyfikacji Uczestnika Funduszu, w szczególności nadanie hasła, jest określony w umowie, o której mowa w pkt 12.1.4. Sposób identyfikacji pozostaje znany tylko Uczestnikowi Funduszu oraz upoważnionym przez Fundusz osobom.
- 2) W przypadku utraty hasła lub dokumentów tożsamości Uczestnik Funduszu może dokonać blokady Subrejestrów do czasu otrzymania nowego hasła lub nowego dokumentu tożsamości. Umowa, o której mowa powyżej, może przewidywać obowiązek poniesienia opłaty w przypadku zażądania nowego hasła przez Uczestnika.

12.1.6. Przyjęcie zlecenia

- 1) Fundusz lub Dystrybutor ma prawo odmówić przyjęcia zlecenia w przypadku nieprawidłowego działania odpowiedniego urządzenia, za pomocą którego przekazywane są dane.
- 2) W przypadku awarii urządzenia przekazującego dane Uczestnik Funduszu może złożyć zlecenie osobiście.

12.1.7. Przesłanie potwierdzenia

- 1) Fundusz niezwłocznie wydaje Uczestnikowi Funduszu pisemne potwierdzenie po zbyciu lub odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, chyba że Uczestnik wyraził pisemną zgodę na doręczanie tych potwierdzeń w innych terminach lub na ich osobisty odbiór. Potwierdzenia mogą mieć formę wydruku komputerowego.
- 2) Po otrzymaniu potwierdzenia w interesie Uczestnika Funduszu leży sprawdzenie prawidłowości danych w nim zawartych oraz niezwłoczne poinformowanie Funduszu za pośrednictwem Dystrybutora lub Agenta Transferowego o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach.

12.1.8. Dzień nabycia Jednostek Uczestnictwa

- 1) Osoba wpłacająca środki pieniężne nabywa Jednostki Uczestnictwa w Subfunduszu w Dniu Wyceny, w którym Fundusz dokona wpisania do Subrejestrów Uczestników Funduszu liczby Jednostek Uczestnictwa nabytych przez osobę wpłacającą środki za dokonaną wpłatę.
- 2) Wpisania do Subrejestrów, o którym mowa w ppkt 1), Fundusz dokonuje na podstawie otrzymanego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa, a w przypadku określonym w pkt 12.1.3. ppkt 1.1) i 1.2) wyłącznie na podstawie informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa.
- 3) W przypadku, gdy wpłata środków na nabycie Jednostek Uczestnictwa dokonywana jest poprzez DSP lub jako wpłata gotówkowa dokonana w siedzibie Depozytariusza, lub jako przelew dokonywany z rachunku bankowego prowadzonego przez Depozytariusza, wpłacający środki na nabycie Jednostek Uczestnictwa nabywa Jednostki po cenie z następnego Dnia Wyceny, po dniu dokonania wpłaty. W pozostałych przypadkach wpłacający środki na nabycie Jednostek

Uczestnictwa nabywa Jednostki po cenie z danego Dnia Wyceny, jeżeli w tym Dniu Wyceny spełnione zostaną łącznie następujące warunki:

- Agent Transferowy otrzymał zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa przed godziną otwarcia sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA – wyłącznie w przypadku gdy nabycie Jednostek nie następuje w trybie wpłaty bezpośredniej;
- Depozytariusz otrzymał środki pieniężne na nabycie Jednostek Uczestnictwa przed godziną 13.00.

4) Jeżeli warunki, o których mowa w ppkt 3), nie zostały spełnione w danym Dniu Wyceny, wpłacający środki na nabycie Jednostek Uczestnictwa nabywa Jednostki po cenie obowiązującej w następnym Dniu Wyceny.

5) Od dnia wpłacenia środków pieniężnych Dystrybutorowi lub bezpośrednio Funduszowi w przypadku wpłaty bezpośredniej do dnia, w którym następuje nabycie przez Uczestnika Jednostek Uczestnictwa, nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

12.1.9. Liczba nabywanych Jednostek Uczestnictwa

W celu obliczenia liczby Jednostek Uczestnictwa nabytych przez Uczestnika Funduszu, Fundusz pomniejsza kwotę wpłaconych środków pieniężnych o kwotę należnej opłaty manipulacyjnej i uzyskaną w ten sposób różnicę dzieli przez Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa tego Subfunduszu obliczoną w Dniu Wyceny, w którym następuje nabycie Jednostek Uczestnictwa.

12.2. Odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Akcji

12.2.1. Odkupienie Jednostek Uczestnictwa

- 1) Fundusz odkupuje Jednostki Uczestnictwa na żądanie Uczestnika złożone u Dystrybutora lub bezpośrednio w Funduszu.
- 2) W zleceniu odkupienia wskazywany powinien być Subfundusz.
- 3) Kolejność Jednostek Uczestnictwa podlegających odkupieniu ustalana jest według zasady FIFO, to jest odkupieniu podlegają Jednostki w kolejności od nabytych po najwyższym koszcie. Do kosztu nabycia Jednostek w rozumieniu zdania poprzedniego należy koszt nabycia sprzedawanych Jednostek oraz poniesiona opłata manipulacyjna.
- 4) Żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zarejestrowanych w Subrejestrze może zawierać następujące dyspozycje:
  - odkupienia określonej liczby Jednostek Uczestnictwa,
  - odkupienia takiej liczby Jednostek Uczestnictwa, w wyniku której do wypłaty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przeznaczona zostanie określona kwota środków pieniężnych, z zastrzeżeniem, iż wskazana w żądaniu kwota przed jej wypłatą zostanie pomniejszona o należny podatek dochodowy od osób fizycznych,
  - odkupienia wszystkich Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze.
- 5) W przypadku, gdy w Dniu Wyceny kwota żądana jest wyższa od kwoty otrzymanej w wyniku odkupienia wszystkich Jednostek Uczestnictwa lub liczba Jednostek Uczestnictwa wynikających ze zlecenia jest wyższa od liczby posiadanej przez Uczestnika Funduszu, odkupione zostają wszystkie Jednostki Uczestnictwa posiadane przez Uczestnika Funduszu w tym Subrejestrze.
- 6) Uczestnik może zawrzeć z Funduszem umowę, na podstawie której Fundusz odkupi w określonym przez Uczestnika terminie lub terminach określoną liczbę Jednostek Uczestnictwa, która zapewni Uczestnikowi otrzymanie za odkupione Jednostki Uczestnictwa określonej kwoty pieniężnej i dokona wypłaty kwoty należnej w sposób określony w umowie. W takim przypadku żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa staje się skuteczne w określonym przez Uczestnika terminie lub terminach.

- 7) W przypadku, gdy żądanie odkupienia dotyczy wszystkich Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze, Subrejestr zostaje zamknięty następnego Dnia Wyceny po dniu odkupienia wszystkich Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze.

12.2.2. Dzień odkupienia Jednostek Uczestnictwa

- 1) Odkupienie przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa następuje w chwili dokonania przez Fundusz wpisu do Subrejestru liczby odkupionych Jednostek Uczestnictwa i kwoty należnej Uczestnikowi z tytułu ich odkupienia po otrzymaniu przez Fundusz żądania odkupienia Jednostek Uczestnictwa.
- 2) Jeżeli żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zostało dostarczone Agentowi Transferowemu w Dniu Wyceny do godziny 9.00, Uczestnik Funduszu otrzymuje środki z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa według ceny odkupienia, równej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa tego Subfunduszu w następnym Dniu Wyceny.
- 3) W przypadku, gdy żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zostało dostarczone Agentowi Transferowemu w Dniu Wyceny po godzinie 9.00, Uczestnik Funduszu otrzymuje środki z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa według ceny odkupienia, równej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu z drugiego Dnia Wyceny po Dniu Wyceny, w którym Agent Transferowy otrzymał zlecenie po godzinie 9.00.
- 4) Od dnia złożenia Dystrybutorowi żądania odkupienia do dnia odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.
- 5) Jeżeli zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zostało złożone w ramach umowy zawartej na podstawie Ustawy o pracowniczych programach emerytalnych, może ona określać wysokość opłaty za odkupienie Jednostek Uczestnictwa.

12.3. Konwersja Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Akcji na jednostki uczestnictwa innego funduszu

- 1) Uczestnik Funduszu ma prawo na podstawie jednego zlecenia dokonania konwersji Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa w innym funduszu zarządzanym przez Towarzystwo (fundusz docelowy), polegającej na odkupieniu przez Fundusz posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa i jednoczesnym nabyciu przez niego za uzyskaną w ten sposób kwotę jednostek uczestnictwa w funduszu docelowym.
- 2) Zlecenie konwersji jest realizowane według ceny odkupienia, równej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa tego Subfunduszu w tym Dniu Wyceny, który jest dniem późniejszym spośród dwóch następujących:
  - Dnia Wyceny, według którego oceniana jest cena odkupienia Jednostek Uczestnictwa, zgodnie z postanowieniami pkt. 12.2.2., 21.2.2.,
  - Dnia Wyceny, według którego oceniana jest cena nabycia jednostek uczestnictwa w funduszu docelowym, zgodnie z postanowieniami prospektu regulującego nabywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego.
- 3) Wysokość opłaty za konwersję jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za konwersję i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję dla danego zlecenia konwersji jest:
  - 3.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) Jednostek Uczestnictwa podlegających konwersji lub
  - 3.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu, lub
  - 3.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich jednostek uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w funduszu docelowym, lub
  - 3.4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa wynosi 6%. Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa będzie stanowić różnicę

stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego i stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu. W przypadku, gdy stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu będzie wyższa niż stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego, opłata manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa nie będzie pobierana.

- 5) W przypadku realizacji zlecenia konwersji postanowienia pkt 12.2.1. stosuje się odpowiednio.
- 6) Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

12.4. Wyплаты kwot z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Akcji

- 1) Wyplata srodkow pienieznych z tytulou odkupienia Jednostek Uczestnictwa nastepuje niezwlocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa.
- 2) Wyplata srodkow pienieznych z tytulou odkupienia Jednostek Uczestnictwa, z uwzględnieniem postanowień pkt 3, nastepuje wyłacznie:
  - 2.1) w formie przelewu bankowego, na rachunek bankowy lub rachunek pieniezny prowadzony przez dom maklerski nalezacy do Uczestnika albo jego przedstawiciela ustawowego,
  - 2.2) poprzez pozostawienie srodkow pienieznych do dyspozycji Uczestnika Funduszu w jednostce Dystrybutora, który przyjal ządanie odkupienia, o ile jednostka Dystrybutora wskazana w zleceniu odkupienia wyplaca srodki pieniezne pochodzace z odkupienia Jednostek Uczestnictwa,
  - 2.3) w przypadku pracowniczych programow emerytalnych wyplata srodkow nastepuje w formie przelewu bankowego na rachunek bankowy lub rachunek pieniezny prowadzony przez dom maklerski nalezacy do Uczestnika lub przekazem pocztowym na adres Uczestnika.
  - 2.4.) na rachunek bankowy organu egzekucyjnego, w ramach prowadzonej przez ten organ egzekucji skierowanej przeciwko Uczestnikowi.
- 3) W przypadku wskazania przez zleceniodawce rachunku bankowego lub rachunku pienieznego, na który nalezy dokonac przelewu srodkow pienieznych pochodzacych z odkupienia Jednostek Uczestnictwa, który to nalezy do Uczestnika, Fundusz (o ile bedzie mogl zweryfikowac przed realizacja wyplaty srodkow pienieznych, czy rachunek bankowy lub rachunek pieniezny, na który nalezy dokonac przelewu srodkow pienieznych pochodzacych z odkupienia Jednostek Uczestnictwa nalezy do Uczestnika albo jego przedstawiciela ustawowego) po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa wstrzyma wyplate ww. srodkow pienieznych do dnia wskazania Funduszowi przez zleceniodawce lub Uczestnika rachunku bankowego lub rachunku pienieznego prowadzonego przez dom maklerski nalezacego do Uczestnika lub jego przedstawiciela ustawowego.
- 4) W przypadku braku dyspozycji w zakresie wskazania sposobu wyplaty srodkow pienieznych pochodzacych z odkupienia Jednostek Uczestnictwa, po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa Fundusz wstrzyma wyplate ww. srodkow pienieznych do dnia wskazania Funduszowi przez zleceniodawce lub Uczestnika rachunku bankowego lub rachunku pienieznego prowadzonego przez dom maklerski nalezacego do Uczestnika lub jego przedstawiciela ustawowego.
- 5) Od dnia zlozenia Dystrybutorowi ządania odkupienia do dnia odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz nie moze uplynac wiecej niz 7 dni kalendarzowych, chyba ze opoznienie wynika z okolicznosci, za ktore Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialnosc.

13. Określenie sposobu zamiany Jednostek Uczestnictwa związanych z jednym Subfunduszem na Jednostki związane z innym Subfunduszem – w przypadku Funduszu z wydzielonymi Subfunduszami

1) Jednostki Uczestnictwa mogą podlegać zamianie pomiędzy Subfunduszami na zlecenie Uczestnika Funduszu. W ramach zamiany Uczestnik Funduszu ma prawo, na podstawie jednego zlecenia, żądać zapisania posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa w Subrejestrze Uczestników Funduszu prowadzonym dla innego Subfunduszu (Subfundusz docelowy) przy jednoczesnym wykreśleniu tych Jednostek Uczestnictwa z Subrejestru Uczestników Funduszu prowadzonego dla Subfunduszu, w którym Uczestnik Funduszu je posiada (Subfundusz źródłowy). W celu dokonania zamiany Fundusz umarza Jednostki Uczestnictwa podlegające zamianie w Subfunduszu źródłowym, a następnie przydziela Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu docelowego po cenie Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu z dnia dokonania zamiany. Zamiana następuje w tym samym Dniu Wyceny.

2) Osoba składająca zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu (Subfundusz źródłowy) na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu (Subfundusz docelowy) obciążana jest opłatą manipulacyjną za zamianę Jednostek Uczestnictwa.

3) Wysokość opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia zamiany jest:

3.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie lub

3.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu źródłowym, lub

3.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu docelowym, lub

3.4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Funduszu lub wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.

4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 1,5%. Wysokość stawki opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie zależna od wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie albo będzie stała niezależnie od tej wartości. Wysokość pobieranej opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie niższa niż wysokość opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa innego funduszu inwestycyjnego zarządzanego przez Towarzystwo

5) Maksymalna opłata za zamianę Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa, tj. 1,5% i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.

6) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa ustalana jest przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Dotyczy Subfunduszu: Subfundusz FORTIS Stabilnego Wzrostu

14. Cel inwestycyjny Subfunduszu ze wskazaniem, że Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego, a w przypadku udzielenia gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa - wskazanie gwaranta

Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat. Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego, jednakże dołoży wszelkich starań dla jego realizacji. Subfundusz ani żaden inny podmiot nie udzielają gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu umorzenia Jednostek Uczestnictwa.

15. Zwięzły opis zasad polityki inwestycyjnej, w tym w szczególności:

- a) Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu, a także jeżeli Subfundusz będzie odzwierciedlał skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz**

Aktywa Subfunduszu FORTIS Stabilnego Wzrostu mogą być lokowane przede wszystkim w:

- 1) papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski;
- 2) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w państwie członkowskim, a także na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie członkowskim;
- 3) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku zorganizowanym w państwie OECD innym niż Rzeczpospolita Polska i państwo członkowskie, takim jak: NYSE (New York Stock Exchange), Nasdaq (The NASDAQ Stock Market), Amex (American Stock Exchange), CBOT (Board of Trade of the City of Chicago), Tokyo Stock Exchange, Osaka Securities Exchange, Korea Stock Exchange, La Bolsa Mexicana de Valores;
- 4) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego będące przedmiotem oferty publicznej, jeżeli warunki emisji lub pierwszej oferty publicznej zakładają złożenie wniosku o dopuszczenie do obrotu, o którym mowa w pkt 2 i 3, oraz gdy dopuszczenie do tego obrotu jest zapewnione w okresie nie dłuższym niż rok od dnia, w którym po raz pierwszy nastąpi zaoferowanie tych papierów lub instrumentów;;
- 5) depozyty w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych, o terminie zapadalności nie dłuższym niż rok płatne na żądanie lub które można wycofać przed terminem zapadalności oraz za zgodą Komisji depozyty w bankach zagranicznych, pod warunkiem że bank ten podlega nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym w zakresie co najmniej takim, jak określony w prawie wspólnotowym,
- 6) Instrumenty Rynku Pieniężnego inne niż określone w punktach powyższych, jeżeli instrumenty te lub ich emitent podlegają regulacjom mającym na celu ochronę inwestorów i oszczędności oraz są:
  - 6.1) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, jednostkę samorządu terytorialnego, właściwe centralne, regionalne lub lokalne władze publiczne państwa członkowskiego, albo przez bank centralny państwa członkowskiego, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską lub Europejski Bank Inwestycyjny, państwo inne niż państwo członkowskie, albo w przypadku państwa federalnego, przez jednego z członków federacji, albo przez organizację międzynarodową, do której należy co najmniej jedno państwo członkowskie lub
  - 6.2) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez podmiot podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym, zgodnie z kryteriami określonymi prawem wspólnotowym, albo przez podmiot podlegający i stosujący się do zasad, które są co najmniej tak rygorystyczne, jak określone prawem wspólnotowym, lub
  - 6.3) emitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są w obrocie na rynku regulowanym, o którym mowa w pkt 2) lub 3),
- 7) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego inne niż określone w punktach powyższych.

- b) Wskazanie, czy Subfundusz stosuje szczególne strategie inwestycyjne w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat**

Nie ma zastosowania. Subfundusz nie stosuje szczególnych strategii inwestycyjnych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedlenia indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych.

- c) Jeżeli Subfundusz może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne – wskazanie tej informacji wraz ze wskazaniem, czy takie umowy będą zawierane w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu, czy w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu**

Fundusz może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego, jak i zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Funduszu.

16. Zwięzły opis ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu lub strategią zarządzania ze wskazaniem, że szczegółowe informacje o wszystkich ryzykach wymienionych w Skrócie Prospektu są zawarte w Prospekcie

a) Ryzyko lokat Subfunduszu

Ryzyko wynikające z faktu inwestowania przez Subfundusz większości swoich Aktywów w akcje oraz dłużne papiery wartościowe, w tym dłużne papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa, z czym wiążą się określone kategorie ryzyka charakterystyczne dla danego rodzaju papierów wartościowych.

b) Ryzyko rynkowe

Ryzyko wynikające z faktu, że ceny papierów wartościowych i innych instrumentów na giełdzie lub rynku na którym są notowane, w większym lub mniejszym stopniu podlegają zmianom w zależności od ogólnej sytuacji na rynku, czyli od stanu koniunktury giełdowej. Pogorszenie się koniunktury giełdowej może prowadzić do spadku cen większości notowanych papierów wartościowych i instrumentów finansowych, co z kolei może wpływać na spadki wartości Jednostek Uczestnictwa.

c) Ryzyko kredytowe

Ryzyko związane z trwałą lub czasową utratą przez emitentów papierów wartościowych zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, w tym również z trwałą lub czasową niemożnością zapłaty odsetek od zobowiązań. Sytuacja taka może mieć miejsce w następstwie pogorszenia się kondycji finansowej emitenta spowodowanego zarówno przez czynniki wewnętrzne emitenta, jak i uwarunkowania zewnętrzne (parametry ekonomiczne, otoczenie prawne itp.).

W skład tej kategorii ryzyka wchodzi również ryzyko związane z obniżeniem ratingu kredytowego emitenta przez agencję ratingową i wynikający z niego spadek cen dłużnych papierów wartościowych emitenta, będący następstwem wymaganej przez inwestorów wyższej premii za ryzyko.

Pogorszenie się kondycji finansowej emitentów papierów wartościowych wchodzących w skład lokat Subfunduszu lub obniżenie ratingu dla tych papierów lub emitentów może w efekcie prowadzić do spadków wartości Jednostek Uczestnictwa.

d) Ryzyko rozliczenia

Ryzyko wynikające z możliwości nieterminowego rozliczenia lub braku rozliczenia transakcji dotyczących składników portfela inwestycyjnego Subfunduszu. Nieterminowe rozliczenie lub brak rozliczenia transakcji może w przypadku negatywnego zachowania się cen papierów wartościowych wpływać na wahania oraz spadki wartości Jednostki Uczestnictwa. Dodatkowo nieterminowe rozliczenia lub brak rozliczeń transakcji mogą powodować konieczność poniesienia przez Fundusz kar umownych wynikających z zawartych przez Fundusz umów.

e) Ryzyko płynności

W przypadku części papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych niskie obroty na giełdzie lub rynku, na którym dokonywany jest obrót, uniemożliwiają dokonanie zakupu lub sprzedaży dużego pakietu papierów wartościowych czy instrumentów w krótkim czasie bez znacznego wpływu na cenę. W efekcie ograniczona płynność może negatywnie wpływać na możliwe do uzyskania ceny sprzedaży papierów wartościowych i instrumentów finansowych. Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku zaistnienia niekorzystnych zjawisk makroekonomicznych lub dotyczących czynników określających atrakcyjność inwestycyjną danego emitenta lub konkretnego papieru wartościowego czy instrumentu finansowego. Sytuacja ograniczonej płynności poszczególnych papierów wartościowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu może negatywnie wpływać na ich ceny, co z kolei może prowadzić do wahań i spadków wartości Jednostek Uczestnictwa.

f) Ryzyko walutowe

W przypadku dokonywania przez Subfundusz inwestycji na rynkach zagranicznych, a także inwestycji w papiery wartościowe denominowane w walutach obcych, dodatkowym czynnikiem ryzyka jest poziom kursów walutowych. Wahania kursu złotego względem walut obcych mogą przekładać się na wahania wyrażonych w złotych cen takich papierów wartościowych, co z kolei może prowadzić do wahań oraz spadków wartości Jednostek Uczestnictwa.

Dodatkowo poziom kursów walutowych, jako jeden z głównych parametrów makroekonomicznych, może wpływać na atrakcyjność inwestycyjną oraz ceny krajowych papierów wartościowych, szczególnie w przypadku gwałtownych zmian kursów walutowych. Wówczas zmiany cen papierów wartościowych na giełdzie lub rynku, na którym są notowane, mogą wpływać na wahania oraz spadki wartości Jednostek Uczestnictwa.

g) Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów

Mimo że zgodnie z Ustawą do prowadzenia rejestru Aktywów Funduszu zobowiązany jest niezależny od Towarzystwa Bank Depozytariusz, może – w wyniku błędu ze strony Depozytariusza lub innych zdarzeń związanych z przechowywaniem Aktywów, na które Towarzystwo nie ma wpływu – wystąpić sytuacja mająca negatywny wpływ na wartość Aktywów Funduszu oraz Wartość Aktywów Subfunduszu.

h) Ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków

Ryzyko związane z możliwością zaistnienia sytuacji, w której lokaty Subfunduszu będą skoncentrowane na określonym rynku lub określonym segmencie rynku lub w określonym sektorze. Wówczas niekorzystne zdarzenia mające negatywny wpływ na dany rynek, segment rynku lub sektor mogą w znaczącym stopniu wpływać na wahania i wartość Jednostek Uczestnictwa.

i) Ryzyko makroekonomiczne

Atrakcyjność inwestycyjna papierów wartościowych i instrumentów finansowych jest uzależniona od wielu parametrów makroekonomicznych, takich jak m.in. tempo wzrostu gospodarczego, poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego, poziom deficytu na rachunku bieżącym, poziom bezrobocia, poziom kursów walutowych. Zmiany poszczególnych parametrów makroekonomicznych mogą negatywnie wpływać na atrakcyjność inwestycyjną poszczególnych papierów wartościowych, a tym samym na ich ceny. Może to powodować wahania oraz spadki cen Jednostek Uczestnictwa.

j) Ryzyko prawne

Jednym z najważniejszych elementów prowadzenia działalności gospodarczej jest otoczenie prawne. Niekorzystne zmiany w regulacjach prawnych (m.in. w systemie podatkowym, w systemie obrotu gospodarczego, w systemie obrotu papierami wartościowymi) mogą negatywnie wpływać na emitentów papierów wartościowych oraz na atrakcyjność inwestycyjną instrumentów finansowych, a tym samym na ich ceny. Może to powodować wahania oraz spadki cen Jednostek Uczestnictwa. Należy przy tym podkreślić, że zmiany w systemie prawnym mogą mieć charakter

nagłego i znaczącego pogorszenia parametrów gospodarczych, przyczyniając się do gwałtownych ruchów cen papierów wartościowych na giełdzie lub na rynku, na którym są notowane.

k) Ryzyko międzynarodowe

Tempo wzrostu gospodarczego w danym kraju, poprzez system międzynarodowych powiązań gospodarczych, jest uzależnione od stanu gospodarki światowej, w tym przede wszystkim od sytuacji gospodarczej Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych. Wspomniane powiązania powodują, iż pogorszenie koniunktury światowej może negatywnie wpływać na kondycję gospodarki danego kraju, a tym samym na kondycję jego podmiotów gospodarczych, a w efekcie na ceny papierów wartościowych emitowanych przez te podmioty.

Dodatkowo w przypadku krajów zaliczanych do grupy tzw. emerging markets (m.in. Polska, kraje Europy Środkowo-Wschodniej) charakterystyczne dla ich rynków finansowych są znaczne wahania poziomu inwestycji kapitału międzynarodowego. Przepływy obcego kapitału mogą nie być związane bezpośrednio z aktualną sytuacją wewnętrzną danego kraju, lecz wynikać z generalnych tendencji dotyczących przepływu kapitału pomiędzy poszczególnymi rynkami czy regionami geograficznymi. Przepływy te poprzez mechanizm popytu i podaży mogą być przyczyną znacznych zmian cen papierów wartościowych, w efekcie mogą powodować wahania oraz spadki cen Jednostek Uczestnictwa.

l) Ryzyko stóp procentowych

Jednym z najważniejszych parametrów makroekonomicznych jest poziom stóp procentowych, których oddziaływanie w przypadku Subfunduszu odbywa się na kilku płaszczyznach. W przypadku spółek finansujących swoją działalność poprzez kredyty, podwyżki stóp procentowych mogą się wiązać ze zwiększeniem kosztów finansowych ponoszonych przez te spółki, a zatem wpływać ujemnie na poziom generowanego zysku netto i tym samym powodować spadek cen akcji. Ponadto podwyżki stóp procentowych powodują zmniejszenie atrakcyjności inwestycji w akcje względem instrumentów dłużnych, co również może się wiązać z ogólnym pogorszeniem koniunktury giełdowej i ze spadkiem cen akcji. Dodatkowo zmiany w poziomie rynkowych stóp procentowych wpływają na ceny dłużnych papierów wartościowych, przy czym związek cen tych papierów z poziomem stóp procentowych ma charakter zależności odwrotnie proporcjonalnej.

Wymienione przyczyny zmian cen instrumentów finansowych na rynku wywołane zmianami stóp procentowych mogą wpływać na wahania oraz spadki wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

m) Ryzyko niedopuszczenia walorów do notowań

Ryzyko związane z faktem niedopuszczenia papierów wartościowych nabywanych przez Fundusz w ofercie pierwotnej (na rynku pierwotnym) do notowań na giełdzie (rynku wtórnym). Z reguły emitenci papierów wartościowych oferowanych na rynku pierwotnym w ramach oferty publicznej dążą do tego, aby papiery te były następnie notowane na giełdzie (rynku wtórnym). Może się okazać, że z różnych przyczyn te papiery wartościowe nie znajdą się w obrocie na rynku zorganizowanym (giełdzie), a w związku z tym ich płynność w znaczącym stopniu ulegnie ograniczeniu, z czym mogą się wiązać negatywne konsekwencje (zob. ryzyko płynności).

n) Ryzyko wyceny

Ryzyko to wynika z faktu stosowania przez Subfundusz do wyceny lokat nienotowanych na Aktywnym Rynku modeli wyceny dedykowanych do poszczególnych kategorii lokat (papiery dłużne, akcje, instrumenty pochodne). Może się zdarzyć, że z uwagi na konstrukcję modeli oraz rodzaj zastosowanych do modeli danych wejściowych rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku sprzedaży takich papierów wartościowych będzie niższa niż wycena modelowa, co wpłynie na spadek wartości Jednostki Uczestnictwa.

o) Ryzyko kontrpartnerów

Ryzyko związane z możliwością niewywiązania się kontrpartnerów Subfunduszu ze zobowiązań wynikających z zawieranych przez Subfundusz umów. Ryzyko takie występuje w szczególności na rynku międzybankowym, na którym Subfundusz może zawierać transakcje z terminem

realizacji znacząco późniejszym od daty zawarcia transakcji.

p) Ryzyko związane z możliwością nabywania przez Subfundusz Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych

W związku z tym, że Subfundusz, w celu zabezpieczenia poszczególnych składników portfela inwestycyjnego, a także w celu sprawnego zarządzania Subfunduszem może nabywać Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, z inwestycją w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu wiążą się dodatkowo następujące rodzaje ryzyk:

- w przypadku wszystkich rodzajów Instrumentów Pochodnych: ryzyko zmienności Bazy Instrumentu Pochodnego, ryzyko operacyjne, ryzyko rozliczenia transakcji oraz ryzyko płynności Instrumentów Pochodnych;
- w przypadku Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych: dodatkowo ryzyko kontrahenta.

Dodać należy, że zabezpieczanie Aktywów Subfunduszu może się odbywać przy użyciu różnych strategii zabezpieczających, które w szczególności mogą się opierać na skorelowaniu aktywa zabezpieczanego oraz aktywa bazowego instrumentu pochodnego. W związku z tym pojawia się ryzyko niewłaściwego zabezpieczenia, oznaczające, że zyski na instrumencie pochodnym nie zrekompensują strat na aktywie zabezpieczanym.

q) Ryzyko stosowanej strategii alokacji Aktywów

Subfundusz stosuje strategię alokacji Aktywów, która zakłada, że udział części instrumentów udziałowych (akcje, kwity depozytowe oraz instrumenty o wysokim ryzyku inwestycyjnym) w Aktywach Netto Subfunduszu waha się w granicach od 10% do 40% wartości Aktywów Subfunduszu.

Oznacza to, że nawet w okresach dekonjunktury na rynku akcji w skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu będą wchodzić akcje oraz inne instrumenty o wysokim ryzyku inwestycyjnym. Może to prowadzić, wobec utrzymującej się dekonjunktury na giełdzie, do wahań i spadków wartości Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

16.1. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu, w tym w szczególności:

16.1.1. Nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

a) Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa

Subfundusz poprzez proces inwestycyjny i lokowanie Aktywów Subfunduszu w określone w Statucie rodzaje lokat, zgodnie z zasadami dywersyfikacji tych lokat (limitami) opisanymi w Statucie, będzie dążył do zrealizowania celu inwestycyjnego określonego w Statucie, przy czym jednak Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia tego celu. Uczestnik powinien mieć na uwadze, że Subfundusz pomimo dokładania najwyższej zawodowej staranności może nie osiągnąć zakładanego zwrotu z inwestycji. W szczególności ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa może być związane z wymienionymi w pkt 16 czynnikami ryzyka, z zawarciem przez Subfundusz określonych umów, ze szczególnymi warunkami zawartych przez Subfundusz transakcji.

16.1.2. Wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

a) Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

Fundusz ulega rozwiązaniu, a Subfundusze ulegają likwidacji w przypadku wystąpienia przesłanek wskazanych w Statucie. Uczestnik Funduszu nie ma wpływu na wystąpienie przesłanek rozwiązania Funduszu ani likwidacji Subfunduszy.

b) Przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo może, bez zgody Uczestników Funduszu, na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem przejąć zarządzanie Funduszem. Towarzystwo przejmujące zarządzanie Funduszem, w przypadku przejęcia zarządzania, wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa będącego dotychczas organem Funduszu, z chwilą wejścia w życie zmian w Statucie dotyczących oznaczenia towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem.

c) Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Depozytariusz i inne podmioty obsługujące Fundusz, wykonują swoje czynności na podstawie umów zawartych z Funduszem. Zmiana tych umów, a także zmiana podmiotów, z którymi umowy są zawarte, nie wymaga zgody Uczestników Funduszu.

d) Połączenie Funduszu z innym funduszem

Towarzystwo może podjąć decyzję o połączeniu Funduszu z innym funduszem inwestycyjnym zarządzanym przez Towarzystwo. Połączenie następuje po wydaniu zgody Komisji na połączenie. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku funduszu przejmowanego do funduszu przejmującego oraz przydzielenie uczestnikom funduszu przejmowanego jednostek uczestnictwa funduszu przejmującego w zamian za jednostki uczestnictwa funduszu przejmowanego. Uczestnicy Funduszu informowani są o zamiarze połączenia poprzez ogłoszenia, w sposób wskazany w postanowieniach statutów łączących się funduszy, jednakże nie mają wpływu na podjęcie decyzji o połączeniu.

e) Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany Statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

f) Zmiana polityki inwestycyjnej

Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o zmianie Statutu w zakresie prowadzonej przez Fundusz polityki inwestycyjnej. Zmiana Statutu ogłaszana jest przez Towarzystwo na stronie internetowej wskazanej w Statucie. Zmiana Statutu, która dotyczy celu inwestycyjnego Subfunduszu lub zasad polityki inwestycyjnej Funduszu, wchodzi w życie w terminie 3 miesięcy od dnia dokonania ogłoszenia o zmianie Statutu. Uczestnicy nie mają wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie postanowień Statutu.

16.1.3. Niewypłacalności gwaranta

Nie dotyczy.

16.1.4. Inflacji

Zasadniczy wpływ tego czynnika ryzyka został opisany w pkt 16, w akapicie dotyczącym ryzyka ekonomicznego oraz stóp procentowych. Dodatkowo z punktu widzenia Uczestnika należy podkreślić, że poziom inflacji ma zasadniczy wpływ na wielkość realnej stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Może się zdarzyć, że z uwagi na wysoki poziom inflacji realna stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa okaże się ujemna, mimo że nominalna stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa będzie dodatnia. W związku z tym Uczestnik narażony jest na ryzyko utraty realnej wartości inwestycji.

16.1.5. Związanego z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego

Zasadniczy wpływ tego czynnika ryzyka został opisany w pkt 16. Dodatkowo należy podkreślić, że zmiany w systemie prawnym, w tym w systemie obrotu gospodarczego oraz w systemie podatkowym, mogą niekorzystnie wpływać na inwestycje Uczestników. W takim wypadku Uczestnik narażony jest na możliwość ponoszenia dodatkowych obciążeń, które w sposób znaczący mogą negatywnie wpływać na realizowane przez Uczestnika stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

17. Określenie profilu inwestora z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Subfundusz FORTIS Stabilnego Wzrostu skierowany jest do inwestorów:

- poszukujących alternatywy dla lokat bankowych;
- zainteresowanych średniookresową lub długoterminową inwestycją;
- oczekujących w dłuższym okresie zysku z inwestycji przewyższającego oprocentowanie lokat bankowych, ale akceptujących także przejściowy spadek wartości Jednostki Uczestnictwa;
- akceptujących umiarkowane ryzyko.

Z uwagi na umiarkowaną zmienność wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu (umiarkowane ryzyko) zalecany minimalny horyzont inwestycyjny to 2-3 lata.

18. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Funduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Fundusz

18.1. Wskazanie wartości wskaźnika WKC, wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok oraz że kategorie kosztów Subfunduszu niewłączonych do wskaźnika WKC, w tym opłaty za transakcje, są wskazane w Prospekcie Informacyjnym Subfunduszu

Współczynnik Kosztów Całkowitych obliczany jest jako iloraz łącznej wartości kosztów operacyjnych Subfunduszu wyszczególnionych w rachunku wyników Subfunduszu w okresie 01.01.2008-31.12.2008 r., przez średnią Wartość Aktywów Netto Subfunduszu w tym samym okresie czasu.

Współczynnik Kosztów Całkowitych odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za okres 01.01.2008-31.12.2008 r.

Przez koszty operacyjne Subfunduszu rozumie się koszty Subfunduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych z wyłączeniem: (i) kosztów transakcyjnych, w tym prowizji i opłat maklerskich, podatków związanych z nabyciem lub zbyciem składników portfela, (ii) odsetek z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów, (iii) świadczeń wynikających z realizacji umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, (iv) opłat związanych z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub innych opłat ponoszonych bezpośrednio przez Uczestnika, oraz (v) wartości świadczeń dodatkowych (tj. wartości usług świadczonych przez podmiot prowadzący działalność maklerską na rzecz Subfunduszu, pozostających w bezpośrednim związku z korzystaniem przez Subfundusz z

pośrednictwa tego podmiotu w obrocie papierami wartościowymi, instrumentami rynku pieniężnego lub instrumentami pochodnymi).

Średnia Wartość Aktywów Netto Subfunduszu liczona jest jako średnia wycen statutowych Subfunduszu w okresie 01.01.2008-31.12.2008 r.

Wartość Wskaźnika Kosztów Całkowitych obliczonego za okres od 01.01.2008 r. do 31.12.2008 roku wynosiła 2,346.

18.2. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostki Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez Uczestnika

Opłata za otwarcie Subrejestr

- 1) Opłata za otwarcie Subrejestr ustalana jest przez Towarzystwo. Opłata za otwarcie Subrejestr pobierana jest przez Towarzystwo tylko przy nabyciu Jednostek Uczestnictwa, w wyniku którego następuje otwarcie każdego nowego Subrejestr.
- 2) Maksymalna wysokość opłaty za otwarcie Subrejestr w Subfunduszu wynosi 20 zł.
- 3) Informacja o wysokości opłaty za otwarcie Subrejestr udostępniana jest przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa

- 1) Towarzystwo pobiera opłatę manipulacyjną za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
- 2) Stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa ustalana jest przez Towarzystwo. Stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa może być zależna od ilości środków wpłacanych przez Uczestnika Funduszu w celu nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
- 3) Wysokość opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia nabycia jest:
  - 3.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) wpłacanych środków tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa lub
  - 3.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, lub
  - 3.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 3%.
- 5) Maksymalna opłata za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa, tj. 3% i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 6) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa ustalone są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Oплата manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa

- 1) Towarzystwo pobiera opłatę manipulacyjną za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.
- 2) Wysokość opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia odkupienia jest:
  - 2.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) odkupywanych Jednostek Uczestnictwa lub
  - 2.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w tym Subfunduszu, lub
  - 2.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 3) Dla celów obliczania podatku dochodowego przychodem będą środki pieniężne wypłacone z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa, pomniejszone o opłatę pobraną przy odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem, że w przypadku zmian przepisów prawa podatkowego stosowane będą zmienione przepisy.
- 4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 1%.
- 5) Maksymalna opłata za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa, tj. 1% i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 6) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Oплата manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa

- 1) Osoba składająca zlecenie konwersji, polegające na odkupieniu przez Fundusz posiadanych przez tę osobę Jednostek Uczestnictwa i jednoczesnym nabyciu przez nią za uzyskaną w ten sposób kwotę jednostek uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez Towarzystwo (fundusz docelowy), obciążana jest opłatą manipulacyjną za konwersję.
- 2) Wysokość opłaty za konwersję jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za konwersję i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję dla danego zlecenia konwersji jest:
  - 2.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) Jednostek Uczestnictwa podlegających konwersji lub
  - 2.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu, lub
  - 2.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w funduszu docelowym, lub
  - 2.4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 3) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 6%. Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa będzie stanowić różnicę stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego i stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu. W przypadku, gdy stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu będzie wyższa niż stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego, opłata manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa nie będzie pobierana.

- 4) Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
- 5) Opłata manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa ma na celu, w szczególności, pokrycie kosztów Towarzystwa związanych z obsługą operacyjną konwersji Jednostek Uczestnictwa oraz ujednoczenie warunków finansowych nabywania Jednostek Uczestnictwa we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.

Opłata manipulacyjna za zamianę Jednostek Uczestnictwa

- 1) Osoba składająca zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu (Subfundusz źródłowy) na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu (Subfundusz docelowy) obciążana jest opłatą manipulacyjną za zamianę Jednostek Uczestnictwa. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej przy zamianie Jednostek Uczestnictwa wynosi 1,5%.
- 2) Wysokość opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia zamiany jest:
  - 2.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie lub
  - 2.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu źródłowym, lub
  - 2.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu docelowym, lub
  - 2.4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Funduszu lub wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 3) Maksymalna opłata za zamianę Jednostek Uczestnictwa może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej (1,5%) i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo. Stawkę opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa ustala Towarzystwo. Wysokość stawki opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie zależna od wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie albo będzie stała niezależnie od tej wartości. Wysokość pobieranej opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie niższa niż wysokość opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa innego funduszu inwestycyjnego zarządzanego przez Towarzystwo.
- 4) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa ustalana jest przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
- 5) Opłata za zamianę Jednostek Uczestnictwa ma na celu, w szczególności, pokrycie kosztów Towarzystwa związanych z obsługą operacyjną zamiany Jednostek Uczestnictwa oraz ujednoczenie warunków finansowych nabywania Jednostek Uczestnictwa we wszystkich Subfunduszach.

Inne opłaty

Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny niż określony powyżej sposób w następujących przypadkach:

- w związku z uczestnictwem w Planie Systematycznego Oszczędzania,
- w przypadku zawarcia Umowy o prowadzenie IKE,
- w przypadku pracowniczych programów emerytalnych.

18.3. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, uzależnionej od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu

Wynagrodzenie zmienne jest uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem i jego maksymalna wysokość jest ustalana w sposób następujący:

Towarzystwo pobiera wynagrodzenie za zarządzanie Subfunduszem, składające się z wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego.

Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne za zarządzanie ustalana jest w każdym Dniu Wyceny. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne naliczana jest, począwszy od drugiego Dnia Wyceny.

Rezerwa na wynagrodzenie zmienne jest uzależniona od wyników zarządzania Subfunduszem i jego maksymalna wysokość jest ustalana w sposób następujący:

$$WZd = 20\% \times LJUd-1 \times (WANjud-1 - WOd-1)$$

przy czym:

$$\text{jeśli } WZd-1 = 0 \text{ to } WOd = WOd-1 \times (1 + (D \times 85\% \times (Im-2/LDM)) + 15\% \times (WIG20d/WIG20d-1 - 1))$$

$$\text{jeśli } WZd-1 > 0 \text{ to } WOd = WANjud-1 \times (1 + (D \times 85\% \times (Im-2/LDM)) + 15\% \times (WIG20d/WIG20d-1 - 1))$$

gdzie:

WZd = rezerwa na wynagrodzenie zmienne w dniu „d”

LJUd = liczba jednostek uczestnictwa w dniu „d”

WANjud = wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w dniu „d”

D = liczba dni między bieżącym a poprzednim dniem wyceny

LDM = liczba dni w miesiącu

m = miesiąc kalendarzowy

d = dzień wyceny

WIG20d = wartość indeksu giełdowego WIG20 w dniu „d” ustalona na zamknięcie sesji giełdowej

WOd = wartość odniesienia w dniu „d”. W pierwszym dniu wyceny WOd = WANjud

Im-2 = publikowany przez Prezesa GUS wskaźnik wzrostu cen towarów i usług w miesiącu „m – 2”, to jest w drugim miesiącu poprzedzającym dany miesiąc „m”

Rezerwa nie może przyjmować wartości ujemnych. Jeżeli rezerwa obliczona według powyższego wzoru miałaby wartość ujemną, to ustala się ją na poziomie 0. Wynagrodzenie zmienne pobierane na koniec miesiąca kalendarzowego jest sumą stworzonych w danym miesiącu rezerw na wynagrodzenie zmienne. Wynagrodzenie zmienne jest wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, za który było naliczane.

Aktualna stawka wynagrodzenia zmiennego dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat i prowizji, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa we wszystkich punktach dystrybucji Jednostek Uczestnictwa Funduszu.

Przez okres 01.01.2008-31.12.2008 roku wynagrodzenie zmienne nie było pobierane.

18.4. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot

18.5. Koszty działalności Funduszu/Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Fundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

18.6. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące na rzecz Funduszu usługi pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi, Instrumentami Rynku Pieniężnego lub Instrumentami Pochodnymi, sporządzają dla Funduszu analizy i rekomendacje (świadczenia dodatkowe). W przypadku korzystania przez Fundusz ze świadczeń dodatkowych, nie ma to wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską ani na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem. **Wskazanie miejsca w Prospekcie, w którym są zawarte dodatkowe informacje o rodzaju i charakterze umów i porozumień, o których mowa w pkt 18.4., oraz o wpływie tych umów na interes Uczestnika Funduszu**

Prospekt nie zawiera dodatkowych informacji poza informacjami wskazanymi w pkt 2.2.16.6 Informacja o wpływie ww. umów na interes Uczestników Funduszu wskazana jest w pkt 2.2.16.7 w rozdziale III Prospektu.

19. Podstawowe dane finansowe w ujęciu historycznym

19.1. Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego, zgodna z wartością zaprezentowaną w zbadanym przez biegłego rewidenta sprawozdaniu finansowym

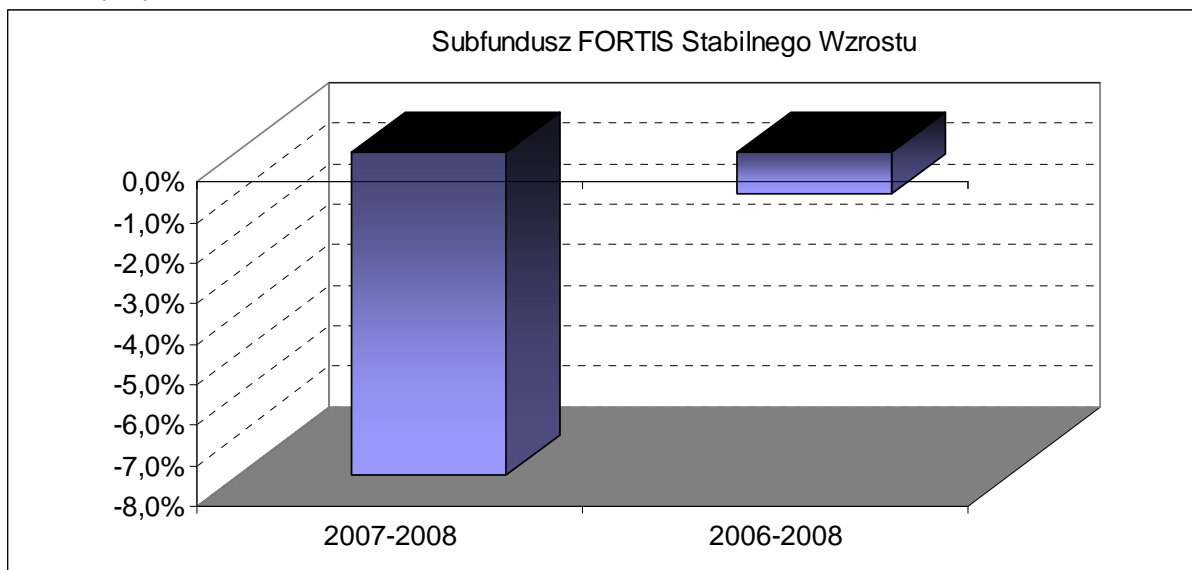
Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na dzień 31.12.2008 r. wynosiła 19 413 tys. PLN.

19.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 i 3 lata albo za ostatnie 5 i 10 lat

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa za ostatnie 2 lata obrotowe (2007-2008) wyniosła -7,37%.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa za ostatnie 3 lata obrotowe (2006-2008) wyniosła -1,04%.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa za ostatnie 5 i 10 lat obrotowych – nie dotyczy.

19.3. Jeżeli Subfundusz stosuje wzorzec służący do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlający zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, zwany dalej „wzorcem” (benchmark) – wskazanie tego wzorca, a także informacji o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

70% Bloomberg/EFFAS Bond Indices Poland Govt All >1 YR + 30%WIG20

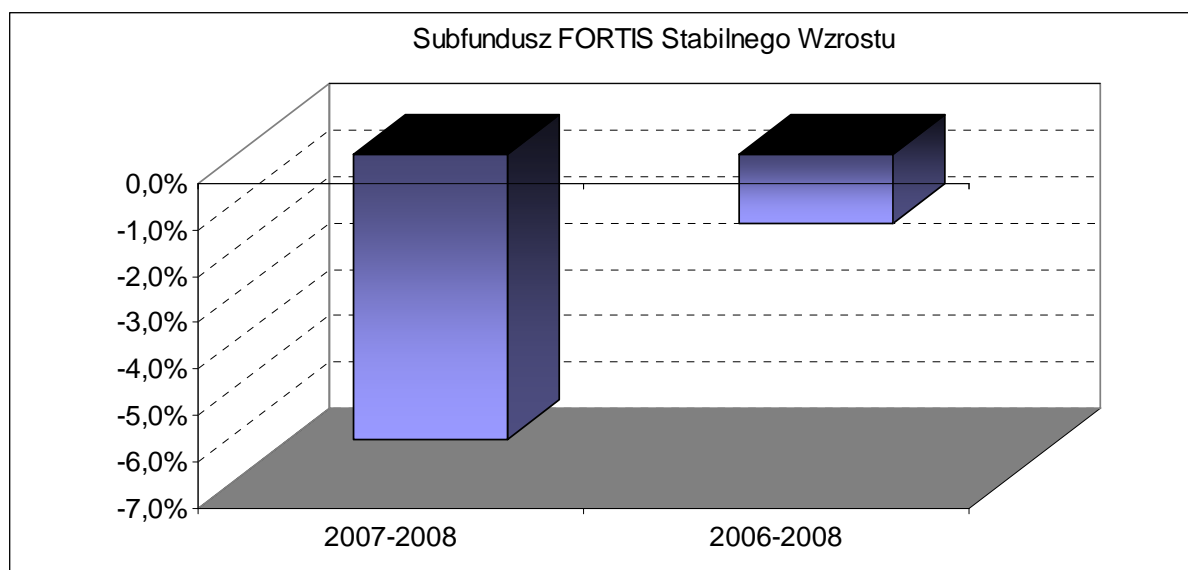
Bloomberg/EFFAS Bond Indices Poland Govt All >1 YR - indeks polskich obligacji skarbowych podawany przez agencję Bloomberg; skonstruowany na podstawie notowań obligacji skarbowych z okresem wykupu większym niż 1 rok, emitowanych przez Ministerstwo Finansów (MF) w polskich złotych, które są dostępne dla inwestorów na rynku finansowym; udział poszczególnych serii obligacji w indeksie jest ważony wartością emisji.

WIG20 – indeks publikowany przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

19.4. Informacje o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca, odpowiednio dla okresów, o których mowa w pkt 19.2.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata obrotowe (2007-2008) wyniosła -6,18%.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 3 lata obrotowe (2006-2008) wyniosła -1,50%.

19.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz oraz wysokości pobranych przez Fundusz opłat manipulacyjnych oraz że wyniki historyczne nie gwarantują uzyskania podobnych wyników w przyszłości

Towarzystwo zastrzega niniejszym, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz oraz wysokości pobranych przez Fundusz opłat manipulacyjnych oraz że wyniki historyczne nie gwarantują uzyskania podobnych wyników w przyszłości.

20. Wskazanie kategorii Jednostek Uczestnictwa zbywanych przez Fundusz – jeżeli Fundusz zbywa więcej niż jedną kategorię Jednostek

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa jednej kategorii.

21. Zwięzłe informacje o zasadach zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa

21.1. Zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Stabilnego Wzrostu

21.1.1. Zawarcie umowy z Funduszem

1) Pierwsze nabycie Jednostek Uczestnictwa Funduszu następuje w wyniku zawarcia umowy pomiędzy Funduszem a osobą przystępującą do Funduszu. Umowa obowiązuje od dnia nabycia przynajmniej części Jednostki Uczestnictwa do dnia zamknięcia ostatniego Subrejestru. W Umowie wskazany jest Subfundusz, którego Jednostki Uczestnictwa będą nabywane.

2) W celu zawarcia umowy, o której mowa w ppkt 1), osoba wpłacająca środki do Funduszu wpłaca środki pieniężne i składa zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem pkt 21.1.3 ppkt 1.1) i 1.2). Środki pieniężne tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa mogą być wpłacane za pośrednictwem uprawnionych Dystrybutorów lub bezpośrednio na rachunek Subfunduszu, z zastrzeżeniem postanowień punktów poniższych.

3) Osoba przystępująca do Funduszu może dokonać pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa poprzez wpłacenie środków pieniężnych na wskazany przez Fundusz rachunek bankowy Subfunduszu prowadzony w imieniu Funduszu przez Depozytariusza oraz przesłanie ważnego pisemnego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa do Funduszu, przy wykorzystaniu wyłącznie formularzy zaakceptowanych przez Towarzystwo. W takim przypadku wpłata może być dokonana wyłącznie poprzez przelanie środków pieniężnych z rachunku bankowego (pieniężnego) osoby przystępującej do Funduszu.

4) W przypadku, o którym mowa w ppkt 3), Jednostki Uczestnictwa mogą być nabywane poprzez sieć Internet, przez wypełnienie formularza zaakceptowanego przez Towarzystwo, udostępnionego przez Towarzystwo w sieci Internet lub wysłanego do osoby zamierzającej nabyć Jednostki Uczestnictwa pocztą oraz dokonanie płatności w formie, o której mowa w ppkt 3). Szczegółowe warunki nabycia Jednostek Uczestnictwa w sieci Internet znajdują się na stronach Towarzystwa w sieci Internet.

5) W przypadku, o którym mowa w ppkt 3), warunkiem uznania wpłaty jest podanie, na dokumencie wpłacenia środków, obok przekazanej kwoty środków pieniężnych: nazwy Subfunduszu, imienia i nazwiska albo nazwy (firmy), adresu zamieszkania albo adresu siedziby, numeru PESEL albo REGON oraz numeru rachunku bankowego Subfunduszu. Zlecenie wypełnione w sposób nieczytelny lub nieprawidłowy i wywołujące wątpliwości co do treści lub autentyczności nie będzie uznane za ważne.

21.1.2. Nabycie Jednostek Uczestnictwa

1) Osoba wpłacająca środki pieniężne nabywa Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu w Dniu Wyceny, w którym Fundusz dokona wpisania do Subrejestru Uczestników liczby Jednostek Uczestnictwa nabytych przez osobę wpłacającą środki za dokonaną wpłatę.

2) Wpisania do Subrejestru, o którym mowa w ppkt 1), Fundusz dokonuje na podstawie otrzymanego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa, a w przypadku, o którym mowa w pkt 21.1.3 ppkt 1.1) i 1.2), wyłącznie na podstawie informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa.

3) Od dnia wpłacenia środków pieniężnych w jednostce organizacyjnej Dystrybutora lub bezpośrednio na rachunek Subfunduszu w przypadku, o którym mowa w pkt 21.1.3 ppkt 1.1) i 1.2), do dnia, w którym następuje nabycie przez Uczestnika Jednostek Uczestnictwa, nie może

upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

21.1.3. Zasady nabywania Jednostek Uczestnictwa

1) Uczestnik Funduszu, niezależnie w którym Subfunduszu posiada Jednostki Uczestnictwa, osoba, która posiada przynajmniej część jednostki uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez Towarzystwo oraz osoba, która zawarła Umowę o prowadzenie IKE, może dokonać pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa Funduszu poprzez:

1.1) wpłacenie środków pieniężnych i złożenie zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa; środki pieniężne tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa mogą być wpłacane za pośrednictwem uprawnionych Dystrybutorów lub bezpośrednio na rachunek Subfunduszu, z zastrzeżeniem postanowień ppkt. poniższych,

1.2) przelanie środków pieniężnych z rachunku bankowego Uczestnika prowadzonego przez bank krajowy albo poprzez wpłatę środków pieniężnych dokonaną za pośrednictwem banku lub Poczty Polskiej na rachunek Subfunduszu,

1.3) przelanie środków pieniężnych za pośrednictwem wskazanego przez Fundusz bankomatu, znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rachunek Subfunduszu.

2) W przypadku określonym w ppkt 1.2) i 1.3), wpływ środków pieniężnych na rachunek Subfunduszu jest równoznaczny ze złożeniem zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

3) Dokument przekazania środków w przypadku pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa powinien zawierać: imię i nazwisko albo nazwę (firmę) składającego zlecenie, adres miejsca zamieszkania albo siedziby, nazwę Subfunduszu, nazwę Depozytariusza prowadzącego rachunek Subfunduszu, a w przypadku kolejnego nabycia Jednostek Uczestnictwa, oprócz informacji wskazanych powyżej, również numer Subrejestr.

4) Dokument przekazania środków pieniężnych niezawierający wszystkich informacji, o których mowa w ppkt 3), nie będzie uznany za ważne zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa.

5) W przypadku niewskazania w dokumencie wpłacenia środków, o którym mowa w ppkt 3), w związku z kolejnym nabyciem Jednostek Uczestnictwa, numeru Subrejestr, wpłata realizowana jest na Subrejestr otwarty najwcześniej w tym samym Subfunduszu.

6) Pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa na nowo otwierany Subrejestr w Subfunduszu powinna wynosić nie mniej niż 200 zł, a każda następna wpłata Uczestnika Funduszu tytułem nabycia kolejnych Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – nie mniej niż 100 zł. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty.

7) W przypadku wpłat dokonywanych na podstawie Umowy o prowadzenie IKE minimalna wysokość pierwszej wpłaty wynosi 3000 zł, a każdej kolejnej wpłaty – 100 zł, przy czym Fundusz może w Umowie o prowadzenie IKE określić niższe minimalne wpłaty.

21.1.4. Składanie zleceń za pomocą telefonu, telefaksu lub Internetu oraz innych elektronicznych mediów transmisyjnych

1) Uczestnik Funduszu oraz osoba przystępująca do Funduszu może zawrzeć umowę z Funduszem o składanie zleceń za pomocą telefonu, telefaksu, Internetu lub innych elektronicznych mediów transmisyjnych, o ile Towarzystwo zaoferuje możliwość składania zleceń za pomocą tych środków komunikacji.

2) Szczegółowe zasady składania zleceń reguluje umowa, o której mowa w ppkt 1).

3) Umowa o składanie zleceń za pomocą telefonu, telefaksu lub Internetu nie może zmieniać praw i obowiązków Uczestników oraz odpowiedzialności Funduszu wynikających z przepisów prawa i Statutu. Podpisanie takiej umowy z Funduszem jest warunkiem składania zleceń za pomocą telefonu, telefaksu, Internetu lub innych elektronicznych mediów transmisyjnych.

21.1.5. Identyfikacja zleceniodawcy składającego zlecenie za pomocą środków komunikacji określonych powyżej

- 1) Szczegółowy sposób identyfikacji Uczestnika Funduszu, w szczególności nadanie hasła, jest określony w umowie, o której mowa w pkt 21.1.4. Sposób identyfikacji pozostaje znany tylko Uczestnikowi Funduszu oraz upoważnionym przez Fundusz osobom.
- 2) W przypadku utraty hasła lub dokumentów tożsamości Uczestnik Funduszu może dokonać blokady Subrejestr do czasu otrzymania nowego hasła lub nowego dokumentu tożsamości. Umowa, o której mowa powyżej, może przewidywać obowiązek poniesienia opłaty w przypadku zażądania nowego hasła przez Uczestnika.

21.1.6. Przyjęcie zlecenia

- 1) Fundusz lub Dystrybutor ma prawo odmówić przyjęcia zlecenia w przypadku nieprawidłowego działania odpowiedniego urządzenia, za pomocą którego przekazywane są dane.
- 2) W przypadku awarii urządzenia przekazującego dane Uczestnik Funduszu może złożyć zlecenie osobiście.

21.1.7. Przesłanie potwierdzenia

- 1) Fundusz niezwłocznie wydaje Uczestnikowi Funduszu pisemne potwierdzenie po zbyciu lub odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, chyba że Uczestnik wyraził pisemną zgodę na doręczanie tych potwierdzeń w innych terminach lub na ich osobisty odbiór. Potwierdzenia mogą mieć formę wydruku komputerowego.
- 2) Po otrzymaniu potwierdzenia w interesie Uczestnika Funduszu leży sprawdzenie prawidłowości danych w nim zawartych oraz niezwłoczne poinformowanie Funduszu za pośrednictwem Dystrybutora lub Agenta Transferowego o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach.

21.1.8. Dzień nabycia Jednostek Uczestnictwa

- 1) Osoba wpłacająca środki pieniężne nabywa Jednostki Uczestnictwa w Subfunduszu w Dniu Wyceny, w którym Fundusz dokona wpisania do Subrejestr Uczestników Funduszu liczby Jednostek Uczestnictwa nabytych przez osobę wpłacającą środki za dokonaną wpłatę.
- 2) Wpisania do Subrejestr, o którym mowa w ppkt 1), Fundusz dokonuje na podstawie otrzymanego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa, a w przypadku określonym w pkt 21.1.3. ppkt 1.1) i 1.2) wyłącznie na podstawie informacji od Depozytariusza o otrzymaniu przez niego środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa.
- 3) W przypadku, gdy wpłata środków na nabycie Jednostek Uczestnictwa dokonywana jest poprzez DSP lub jako wpłata gotówkowa dokonana w siedzibie Depozytariusza lub jako przelew dokonywany z rachunku bankowego prowadzonego przez Depozytariusza, wpłacający środki na nabycie Jednostek Uczestnictwa nabywa Jednostki po cenie z następnego Dnia Wyceny, po dniu dokonania wpłaty. W pozostałych przypadkach wpłacający środki na nabycie Jednostek Uczestnictwa nabywa Jednostki po cenie z danego Dnia Wyceny, jeżeli w tym Dniu Wyceny spełnione zostaną łącznie następujące warunki:
  - Agent Transferowy otrzymał zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa przed godziną otwarcia sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA – wyłącznie w przypadku gdy nabycie Jednostek nie następuje w trybie wpłaty bezpośredniej;
  - Depozytariusz otrzymał środki pieniężne na nabycie Jednostek Uczestnictwa przed godziną 13.00.
- 4) Jeżeli warunki, o których mowa w ppkt 3), nie zostały spełnione w danym Dniu Wyceny, wpłacający środki na nabycie Jednostek Uczestnictwa nabywa Jednostki po cenie obowiązującej w następnym Dniu Wyceny.
- 5) Od dnia wpłacenia środków pieniężnych Dystrybutorowi lub bezpośrednio Funduszowi w przypadku wpłaty bezpośredniej do dnia, w którym następuje nabycie przez Uczestnika

Jednostek Uczestnictwa, nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

21.1.9. Liczba nabywanych Jednostek Uczestnictwa

W celu obliczenia liczby Jednostek Uczestnictwa nabytych przez Uczestnika Funduszu, Fundusz pomniejsza kwotę wpłaconych środków pieniężnych o kwotę należnej opłaty manipulacyjnej i uzyskaną w ten sposób różnicę dzieli przez Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa tego Subfunduszu obliczoną w Dniu Wyceny, w którym następuje nabycie Jednostek Uczestnictwa.

21.2. Odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Stabilnego Wzrostu

21.2.1. Odkupienie Jednostek Uczestnictwa

- 1) Fundusz odkupuje Jednostki Uczestnictwa na żądanie Uczestnika złożone u Dystrybutora lub bezpośrednio w Funduszu.
- 2) W zleceniu odkupienia wskazywany powinien być Subfundusz.
- 3) Kolejność Jednostek Uczestnictwa podlegających odkupieniu ustalana jest według zasady FIFO, to jest odkupieniu podlegają Jednostki w kolejności od nabytych po najwyższym koszcie. Do kosztu nabycia Jednostek Uczestnictwa w rozumieniu zdania poprzedniego należy koszt nabycia sprzedawanych Jednostek oraz poniesiona opłata manipulacyjna.
- 4) Żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zarejestrowanych w Subrejestrze może zawierać następujące dyspozycje:
  - odkupienia określonej liczby Jednostek Uczestnictwa,
  - odkupienia takiej liczby Jednostek Uczestnictwa, w wyniku której do wypłaty z tytułu odkupienia Jednostek uczestnictwa przeznaczona zostanie określona kwota środków pieniężnych, z zastrzeżeniem, iż wskazana w żądaniu kwota przed jej wypłatą zostanie pomniejszona o należny podatek dochodowy od osób fizycznych,
  - odkupienia wszystkich Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze.
- 5) W przypadku, gdy w Dniu Wyceny kwota żądana jest wyższa od kwoty otrzymanej w wyniku odkupienia wszystkich Jednostek Uczestnictwa lub liczba Jednostek Uczestnictwa wynikających ze zlecenia jest wyższa od liczby posiadanej przez Uczestnika Funduszu, odkupione zostają wszystkie Jednostki Uczestnictwa posiadane przez Uczestnika Funduszu w tym Subrejestrze.
- 6) Uczestnik może zawrzeć z Funduszem umowę, na podstawie której Fundusz odkupi w określonym przez Uczestnika terminie lub terminach określoną liczbę Jednostek Uczestnictwa, która zapewni Uczestnikowi otrzymanie za odkupione Jednostki Uczestnictwa określonej kwoty pieniężnej i dokona wypłaty kwoty należnej w sposób określony w umowie. W takim przypadku żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa staje się skuteczne w określonym przez Uczestnika terminie lub terminach.
- 7) W przypadku, gdy żądanie odkupienia dotyczy wszystkich Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze, Subrejestr zostaje zamknięty następnego Dnia Wyceny po dniu odkupienia wszystkich Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze.

21.2.2. Dzień Odkupienia Jednostek Uczestnictwa

- 1) Odkupienie przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa następuje w chwili dokonania przez Fundusz wpisu do Subrejestru liczby odkupionych Jednostek Uczestnictwa i kwoty należnej Uczestnikowi z tytułu ich odkupienia po otrzymaniu przez Fundusz żądania odkupienia Jednostek Uczestnictwa.
- 2) Jeżeli żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zostało dostarczone Agentowi Transferowemu w Dniu Wyceny do godziny 9.00, Uczestnik Funduszu otrzymuje środki z

tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa według ceny odkupienia, równej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa tego Subfunduszu w następnym Dniu Wyceny.

- 3) W przypadku, gdy żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zostało dostarczone Agentowi Transferowemu w Dniu Wyceny po godzinie 9.00, Uczestnik Funduszu otrzymuje środki z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa według ceny odkupienia, równej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu z drugiego Dnia Wyceny po Dniu Wyceny, w którym Agent Transferowy otrzymał zlecenie po godzinie 9.00.
- 4) Od dnia złożenia Dystrybutorowi żądania odkupienia do dnia odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.
- 5) Jeżeli zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa zostało złożone w ramach umowy zawartej na podstawie Ustawy o pracowniczych programach emerytalnych, może ona określać wysokość opłaty za odkupienie Jednostek Uczestnictwa.

21.3. Konwersja Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Stabilnego Wzrostu na jednostki uczestnictwa innego funduszu

- 1) Uczestnik Funduszu ma prawo na podstawie jednego zlecenia dokonania konwersji Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa w innym funduszu zarządzanym przez Towarzystwo (fundusz docelowy), polegającej na odkupieniu przez Fundusz posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa i jednoczesnym nabyciu przez niego za uzyskaną w ten sposób kwotę jednostek uczestnictwa w funduszu docelowym.
- 2) Zlecenie konwersji jest realizowane według ceny odkupienia, równej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa tego Subfunduszu w tym Dniu Wyceny, który jest dniem późniejszym spośród dwóch następujących:
  - Dnia Wyceny, według którego oceniana jest cena odkupienia Jednostek Uczestnictwa, zgodnie z postanowieniami pkt 12.2.2., 21.2.2.
  - Dnia Wyceny, według którego oceniana jest cena nabycia jednostek uczestnictwa w funduszu docelowym, zgodnie z postanowieniami prospektu regulującego nabywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego.
- 3) Wysokość opłaty za konwersję jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za konwersję i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję dla danego zlecenia konwersji jest:
  - 3.1. wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) Jednostek Uczestnictwa podlegających konwersji lub
  - 3.2. wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu, lub
  - 3.3. wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich jednostek uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w funduszu docelowym, lub
  - 3.4. wartość (na dzień realizacji danego zlecenia konwersji) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich Subfunduszach lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
- 4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa wynosi 6%. Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa będzie stanowić różnicę stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego i stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu. W przypadku, gdy stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Funduszu będzie wyższa niż stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa funduszu docelowego, opłata manipulacyjna za konwersję Jednostek Uczestnictwa nie będzie pobierana.
- 5) W przypadku realizacji zlecenia konwersji postanowienia pkt 2.2.4.1 stosuje się odpowiednio.
- 6) Stawka opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa ustalone są przez Towarzystwo w

Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

21.4. Wypłaty kwot z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu FORTIS Stabilnego Wzrostu

- 1) Wypłata środków pieniężnych z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa następuje niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa.
- 2) Wypłata środków pieniężnych z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa, z uwzględnieniem postanowień pkt 3, następuje wyłącznie:
  - 2.1) w formie przelewu bankowego, na rachunek bankowy lub rachunek pieniężny prowadzony przez dom maklerski należący do Uczestnika albo jego przedstawiciela ustawowego,
  - 2.2) poprzez pozostawienie środków pieniężnych do dyspozycji Uczestnika Funduszu w jednostce Dystrybutora, który przyjął żądanie odkupienia,
  - 2.3) o ile jednostka Dystrybutora wskazana w zleceniu odkupienia wypłaca środki pieniężne pochodzące z odkupienia Jednostek Uczestnictwa,
  - 2.4) w przypadku pracowniczych programów emerytalnych wypłata środków następuje w formie przelewu bankowego na rachunek bankowy lub rachunek pieniężny prowadzony przez dom maklerski należący do Uczestnika lub przekazem pocztowym na adres Uczestnika.
  - 2.5) na rachunek bankowy organu egzekucyjnego, w ramach prowadzonej przez ten organ egzekucji skierowanej przeciwko Uczestnikowi.
- 3) W przypadku wskazania przez zleceniodawcę rachunku bankowego lub rachunku pieniężnego, na który należy dokonać przelewu środków pieniężnych pochodzących z odkupienia Jednostek Uczestnictwa, który to nie należy do Uczestnika, Fundusz (o ile będzie mógł zweryfikować przed realizacją wypłaty środków pieniężnych, czy rachunek bankowy lub rachunek pieniężny, na który należy dokonać przelewu środków pieniężnych pochodzących z odkupienia Jednostek Uczestnictwa należy do Uczestnika albo jego przedstawiciela ustawowego) po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa wstrzyma wypłatę ww. środków pieniężnych do dnia wskazania Funduszowi przez zleceniodawcę lub Uczestnika rachunku bankowego lub rachunku pieniężnego prowadzonego przez dom maklerski należącego do Uczestnika lub jego przedstawiciela ustawowego.
- 4) W przypadku braku dyspozycji w zakresie wskazania sposobu wypłaty środków pieniężnych pochodzących z odkupienia Jednostek Uczestnictwa, po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa Fundusz wstrzyma wypłatę ww. środków pieniężnych do dnia wskazania Funduszowi przez zleceniodawcę lub Uczestnika rachunku bankowego lub rachunku pieniężnego prowadzonego przez dom maklerski należącego do Uczestnika lub jego przedstawiciela ustawowego.
- 5) Od dnia złożenia Dystrybutorowi żądania odkupienia do dnia odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

22. Określenie sposobu zamiany Jednostek Uczestnictwa związanych z jednym Subfunduszem na Jednostki związane z innym Subfunduszem – w przypadku Funduszu z wydzielonymi Subfunduszami

- 1) Jednostki Uczestnictwa mogą podlegać zamianie pomiędzy Subfunduszami na zlecenie Uczestnika Funduszu. W ramach zamiany Uczestnik Funduszu ma prawo, na podstawie jednego zlecenia, żądać zapisania posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa w Subrejestrze Uczestników Funduszu prowadzonym dla innego Subfunduszu (Subfundusz docelowy) przy jednoczesnym wykreśleniu tych Jednostek Uczestnictwa z Subrejestru Uczestników Funduszu prowadzonym dla Subfunduszu, w którym Uczestnik Funduszu je posiada (Subfundusz

źródłowy). W celu dokonania zamiany Fundusz umarza Jednostki Uczestnictwa podlegające zamianie w Subfunduszu źródłowym, a następnie przydziela Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu docelowego po cenie Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu z dnia dokonania zamiany. Zamiana następuje w tym samym Dniu Wyceny.

2) Osoba składająca zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu (Subfundusz źródłowy) na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu (Subfundusz docelowy) obciążana jest opłatą manipulacyjną za zamianę Jednostek Uczestnictwa.

3) Wysokość opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia zamiany jest:

3.1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie lub

3.2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu źródłowym, lub

3.3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Subfunduszu docelowym, lub

3.4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia zamiany) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Funduszu lub wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.

4) Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa dla Subfunduszu wynosi 1,5%. Wysokość stawki opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie zależna od wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu źródłowego podlegających zamianie albo będzie stała niezależnie od tej wartości. Wysokość pobieranej opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa będzie niższa niż wysokość opłaty manipulacyjnej za konwersję Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa innego funduszu inwestycyjnego zarządzanego przez Towarzystwo.

5) Maksymalna opłata za zamianę Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może wynieść wartość będącą iloczynem maksymalnej stawki 1,5% i wartości wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.

6) Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zamianę Jednostek Uczestnictwa ustalana jest przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.skarbiec.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Rozdział 2

PODMIOTY OBSŁUGUJĄCE FUNDUSZ

1. Firma (nazwa), siedziba i adres Depozytariusza

Fortis Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, adres siedziby: ul. Suwak 3, 02-676 Warszawa

2. Firma (nazwa), siedziba i adres podmiotu, któremu Towarzystwo zleciło zarządzanie portfelem inwestycyjnym Funduszu lub jego częścią

Fortis Private Investments Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Fredry 8, 00-097 Warszawa

3. Firma (nazwa), siedziba i adres podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Funduszu

Ernst & Young Audit Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

Rozdział 3

INFORMACJE DODATKOWE

1. Inne informacje, których zamieszczenie, w ocenie Towarzystwa, jest niezbędne inwestorom do właściwej oceny ryzyka inwestowania w Fundusz

Fundusz został utworzony jako fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami. Oprócz opisanych w Prospekcie Informacyjnym subfunduszy: Fortis Akcji oraz Fortis Stabilnego Wzrostu, Towarzystwo otrzymało zezwolenie na utworzenie subfunduszu Fortis Papierów Dłużnych.

Subfundusz Fortis Papierów Dłużnych nie został jednak utworzony.

Nie istnieją inne informacje, poza przytoczonymi w Prospekcie, niezbędne do właściwej oceny ryzyka inwestycyjnego Funduszu.

2. Wskazanie, że pełne informacje na temat Funduszu znajdują się w Prospekcie i Statucie Funduszu, oraz wskazanie miejsc, w których można uzyskać dodatkowe wyjaśnienia dotyczące Funduszu

Pełne informacje dotyczące Funduszu znajdują się w Prospekcie Informacyjnym i Statucie Funduszu. Dodatkowe informacje można uzyskać w jednostkach organizacyjnych Dystrybutorów wskazanych w rozdziale V pkt 2 Prospektu, w siedzibie Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Nowogrodzkiej 47A, tel.(+48 22) 521 30 19 oraz na stronach internetowych Towarzystwa: www.skarbiec.pl.

3. Wskazanie miejsc, w których zostanie udostępniony Prospekt, oraz miejsc, w których można uzyskać informacje o punktach zbywających i odkupujących Jednostki Uczestnictwa

Prospekt, roczne i półroczne sprawozdania finansowe Funduszu, w tym połączone sprawozdanie Funduszu z wydzielonymi Subfunduszami oraz sprawozdania jednostkowe Subfunduszy zostaną udostępnione przynajmniej w jednostkach organizacyjnych Dystrybutorów wskazanych w Rozdziale V pkt 2 Prospektu, w siedzibie Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Nowogrodzkiej 47A oraz opublikowane na stronach internetowych Towarzystwa www.skarbiec.pl.

4. Informacje, że Prospekt oraz roczne i półroczne sprawozdanie finansowe Funduszu są bezpłatnie doręczane na żądanie Uczestnika

Prospekt oraz roczne i półroczne sprawozdanie finansowe Funduszu są bezpłatnie doręczane na żądanie Uczestnika.

5. Organem nadzoru nad funduszami inwestycyjnymi jest Komisja Nadzoru Finansowego

6. Data i miejsce sporządzenia Skrótu Prospektu oraz data ostatniej aktualizacji Skrótu Prospektu

Skrót Prospektu został sporządzony w dniu 23 listopada 2004 r. w Warszawie. Skróty prospektu był aktualizowany w dniu 25 czerwca 2009 r.